

ΣΑΓΕΣ THEMEN

ΤΕΥΧΟΣ #27

ΙΟΥΝΙΟΣ 2026

ΔΩΣΕ ΣΤΙΓΜΑ!
Η ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
ΤΗΣ ΓΣΘ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΟΥ!

&

SELINI ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΙΛΑΜΕ ΓΙΑ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ
ΚΑΚΗ ΜΠΑΛΗ ΜΙΑ ΣΤΑΘΕΡΗ ΓΕΦΥΡΑ
ΙΩΑΝΝΑ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΡΟΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ Η ΓΕΝΝΑ ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΗ ΤΣΟΜΙΔΗ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΙΡΙΤΗΣ Η ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΟΜΑΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΙΔΑ ΕΜΑΘΑ ΑΚΟΥΣΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΔΩΣΕ ΣΤΙΓΜΑ!

Από τη Δρέσδη και την Κολωνία στη Χαϊδελβέργη, τη Θεσσαλονίκη και την Κομοτηνή. Η νέα γενιά των αποφοίτων της ΓΣΘ είναι παντού.

Έντεκα απόφοιτοι των τελευταίων πέντε ετών μας διηγούνται πού βρίσκονται, τι κάνουν, τι δυσκολίες συνάντησαν και πώς βλέπουν τη ζωή τους από εδώ και πέρα. Μια γενιά συνειδητοποιημένη, που πέρασε τη δοκιμασία του Covid, αλλά ξέρει ίσως πολύ καλύτερα από τους παλαιότερους τι σημαίνει διαφορετικό και πώς να το αντιμετωπίζει.

Σελίδες 4 - 15

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ SELINI

Πρέπει να μιλάμε για αυτά που συμβαίνουν

Η Κατερίνα Αντωνοπούλου-Βήδενμαιορ, απόφοιτη του 2010, μας μιλάει για το δημιουργικό της έργο που συνθέτει performance, τραγούδι, μουσική, αφήγηση, πολυφωνίες και αυτοσχεδιασμούς, αναμειγνύοντας το παραδοσιακό με το πειραματικό. *ΣΕΛ 16-17*

Σελ. 18-19

Σελ. 24-29

Σελ. 20-21

ΜΙΑ ΣΤΑΘΕΡΗ ΓΕΦΥΡΑ

Η Κάκη Μπαλή, απόφοιτη του '81, αναλύει τον ρόλο της ελληνικής εκπομπής της Deutsche Welle στις ελληνογερμανικές σχέσεις και τους κινδύνους τόσο για το Ελληνικό κοινό όσο και για τις διμερείς σχέσεις, σε περίπτωση που κλείσει το πρόγραμμα στο τέλος του 2026. *ΣΕΛ 18-19*

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΙΩΑΝΝΑ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

Η Ιωάννα Αγγελοπούλου, απόφοιτη του 2002, αφηγείται την πορεία της από τη Γερμανική Σχολή και το Πολυτεχνείο στον κόσμο του χορού, της performance και του Pilates, αναδεικνύοντας τη διαρκή της διάθεση για αναζήτηση, έρευνα, εξέλιξη και δημιουργική μεταμόρφωση. *ΣΕΛ 20-21*

Σελ. 20-21

Σελ. 22-23

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η Γέννα του Θοδωρή Τσομίδη

Στα τέλη Απριλίου, η βιβλιοθήκη του Goethe-Institut Thessaloniki φιλοξένησε την πρώτη βιβλιοπαρουσίαση που διοργάνωσε ο ΣΑΓΕΣ. Μαζί με τον Θοδωρή Τσομίδη, απόφοιτο του 2012 παρουσίασαν το πρώτο του βιβλίο, «Η Γέννα». *ΣΕΛ 22-23*

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΙΡΙΤΗΣ

Ένας απόφοιτος του 1981, ο δημοσιογράφος Νίκος Οκονόμου, συζητά με έναν απόφοιτο του 1963, τον επιχειρηματία και ιδρυτή της ISOMAT, Στέφανο Τζιρίτη. *ΣΕΛ 24-29*

ΕΙΔΑ ΕΜΑΘΑ ΑΚΟΥΣΑ

Τα νέα των αποφοίτων *ΣΕΛ 30-31*

IMPRESSUM

ΣΑΓΕΣ THEMEN

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΔΡΑ: ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, 9ο ΧΛΜ ΠΥΛΑΙΑΣ-ΘΕΡΜΗΣ, ΦΟΙΝΙΚΑΣ 55102, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΤΗΛΕΦΩΝΟ 2310475900
ΕΚΔΟΤΗΣ: ΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ | ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΝΑΝΑ ΚΑΝΤΣΑ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ: www.sages.gr | EMAIL: sagesthess@gmail.com
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ: ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΝΑΝΑ ΚΑΝΤΣΑ ('85), ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΓΙΩΛΑΝΤΑ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ('75), ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΟΥΔΗΣ ('04), ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΡΕΦΤΙΤΣΗ ('04), ΤΑΜΙΑΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΒΑΛΕΡΗΣ ('83), ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ('81), ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΙΔΟΠΟΥΛΟΥ ('63), ΑΝΝΑ ΓΚΛΕΓΚΛΑΚΟΥ ('82), ΚΑΣΗ ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΟΥ ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ ΑΓΓΕΛΙΚΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ ('83)
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ: ΓΙΩΛΑΝΤΑ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ('75), ΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ('81), ΝΑΝΑ ΚΑΝΤΣΑ ('85), ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: ΑΝΝΑ ΤΣΟΛΑΚΗ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Με το βλέμμα στη νέα γενιά!

Αγαπητές και αγαπητοί απόφοιτοι,

Από τις αρχές του 2026 έχουμε ξεκινήσει μία συντονισμένη προσπάθεια ανανέωσης του Συλλόγου Αποφοίτων της Γερμανικής Σχολής Θεσσαλονίκης, με στόχο τη βελτίωση της επικοινωνίας, την ενίσχυση της εξωστρέφειας και την ανάπτυξη των συνεργασιών. Σε αυτό το πλαίσιο ενισχύσαμε τη συνεργασία μας με τη Γερμανική Σχολή Θεσσαλονίκης, με πολλές διμερείς επαφές, που περιλαμβάνουν, μεταξύ των άλλων, τη δημιουργία κοινής πλατφόρμας αποφοίτων και τη διοργάνωση μουσικών εκδηλώσεων, όπως η περσινή εκδήλωση με τα έξι κορίτσια που διαπρέπουν στον χώρο της μουσικής και του πολιτισμού. Επίσης, στο πλαίσιο της εξωστρέφειας προχωρήσαμε στην υλοποίηση κοινών δράσεων με το Goethe-Institut, όπου η συνεργασία θα συνεχιστεί σε πολλαπλά επίπεδα. Μια τέτοια μορφή είναι οι βιβλιοπαρουσιάσεις εκδόσεων αποφοίτων, όπου η εκκίνηση δόθηκε ήδη με την πρώτη εκδήλωση. Επίσης, ύστερα από συνεννόηση με τη διεύθυνση του ινστιτούτου, την οποία και ευχαριστούμε, οι συνεδριάσεις του ΔΣ του ΣΑΓΕΣ γίνονται σε αίθουσα του παλιού γερμανικού σχολείου, όπου στεγάζεται σήμερα το Goethe-Institut. Μια κίνηση γεμάτη συμβολισμούς.

Στο πλαίσιο της εξωστρέφειας εντάσσεται και η περσινή εκδήλωση που διοργάνωσε ο ΣΑΓΕΣ στο στρατόπεδο Κόδρα, μια πρωτοβουλία που πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τον Δήμο Καλαμαριάς, όπου προσκλήθηκαν και εθελοντικοί σύλλογοι της Θεσσαλονίκης,

που είχε μεγάλη επιτυχία.

Επίσης, με στόχο τη συνεχή και ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ μας, αλλά και την ανάδειξη της σημασίας του Συλλόγου, εγκαινιάζουμε την τακτική ενημέρωση μέσω μηνιαίων newsletters, ενώ το ΔΣ του ΣΑΓΕΣ σχεδιάζει και υλοποιεί την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό όλων των μορφών επικοινωνίας με τους αποφοίτους. Το πρώτο και πιο βασικό σκέλος αυτής της προσπάθειας περιλαμβάνει τη δημιουργία νέας ιστοσελίδας του συλλόγου.

Τέλος ρίχνουμε το βλέμμα μας στις επόμενες γενιές των αποφοίτων, που θέλουμε να τους έχουμε μαζί μας στην προσπάθεια περαιτέρω ενεργοποίησης του ΣΑΓΕΣ. Γιατί οι ματιές των νέων αποφοίτων είναι ιδιαίτερα χρήσιμες τόσο για το σήμερα όσο και για το αύριο του Συλλόγου. Με αυτήν την έννοια ανοίγουμε σήμερα τις σελίδες του ΣΑΓΕΣ-Themen, δίνοντας βήμα στις νέες απόφοιτες και τους νέους αποφοίτους, που τελείωσαν τη Γερμανική Σχολή μετά το 2020. Που δίνουν το δικό τους στίγμα!

Το αφιέρωμα που ετοιμάσαμε στο σημερινό τεύχος αποτελεί μια νότα δροσιάς και φρεσκάδας. Και ταυτόχρονα την καλύτερη γέφυρα για το καλοκαίρι που έρχεται.

Με αυτές τις σκέψεις το ΔΣ εύχεται σε όλους καλή ανάγνωση και όμορφες βουτιές!

Μια ενδεκάδα νέων αποφοίτων
της ΓΣΘ είναι παντού!

ΔΩΣΕ ΣΤΙΓΜΑ!

Από τη Δρέσδη, το Μόναχο και την Κολωνία, στη Χαϊδελβέργη,
τη Θεσσαλονίκη και την Κομοτηνή

Η ιδέα έπεσε τα Χριστούγεννα. Μετά την επιτυχία που είχε το κάλεσμα που διοργάνωσε ο ΣΑΓΕΣ στο γερμανικό σχολείο, όπου ο Σύλλογος υποδέχτηκε μια σειρά από παλιούς μαθητές και μαθήτριες της ΓΣΘ. Τους νέους αποφοίτους, δηλαδή.

Τους ψάξαμε και τους ζητήσαμε να δώσουν το στίγμα τους. Πού βρίσκονται, τι κάνουν, τι δυσκολίες συνάντησαν και πώς βλέπουν τη ζωή τους από εδώ και πέρα. Μια γενιά συνειδητοποιημένη, που πέρασε τη δοκιμασία του Covid, αλλά ξέρει ίσως πολύ καλύτερα από τους παλαιότερους τι σημαίνει διαφορετικό και πώς να το αντιμετωπίζει. Είτε ζει στο Βερολίνο είτε στη Δρέσδη είτε στην Κολωνία είτε στο Μόναχο είτε στο Οσναμπρούκ είτε στη Θεσσαλονίκη και στην Κομοτηνή.

Ο Γιώργος Μονέφτσης, απόφοιτος του '20, παραδέχεται ότι παρά τις δυσκολίες της φοιτητικής ζωής στο εξωτερικό, «χάρη στις πολιτισμικές και γλωσσικές δεξιότητες, καθώς και την οργανωτικότητα που απέκτησα στο σχολείο, κατάφερα να ολοκληρώσω τις σπουδές μου με επιτυχία».

Η Αμαλία Καράτση ('21) θυμάται ότι το «νέο ξεκίνημα δεν ήταν εύκολο. Μετακόμισα μόνη μου σε μια ξένη χώρα, μέσα στην περίοδο του Covid, σε ένα απαιτητικό και ανταγωνιστικό ακαδημαϊκό περιβάλλον. Ένιωθα εντελώς πελαγωμένη σε ένα σύστημα με ελάχιστη καθοδήγηση. Σταδιακά όμως βρήκα το πάτημά μου, εντόχηκα, έκανα φίλιες που έχω κρατήσει μέχρι σήμερα και κατάφερα να δημιουργήσω ένα δεύτερο σπίτι».

Για την Εριέττα-Μαρία Μπουλάκη ('21) «η μετάβαση από το σχολείο στο πανεπιστήμιο ήταν απαιτητική, όμως η προσαρμογή μου έγινε πιο ομαλά χάρη στα εφόδια που είχα ήδη αποκτήσει. Η εξοικείωση με αυξημένο φόρτο εργασίας, η σωστή οργάνωση του χρόνου και η αυτονομία στη μελέτη με βοήθησαν να ανταποκριθώ στις νέες απαιτήσεις».

Η Ξένη Οικονόμου ('20) επισημαίνει ότι στη Γερμανία της πήρε κάποιο καιρό μέχρι να συνθησίου και τους ανθρώπους εκεί, το πόσο διαφορετικά λειτουργούν, αλλά ήξερα ότι έχω πάει μόνη εκεί, οπότε ο μόνος τρόπος να περάσω καλά ήταν να προσπαθίσω πολύ». Ο Πάννης Σχοινάς ('20) θυμάται ότι «στο νέο περιβάλλον δεν ήταν

εύκολο να εγκλιματιστώ. Μετά από κάποια χρόνια όμως μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι νιώθω τυχερός για την επιλογή μου».

Η Βασιλική Τριγκούδη ('21), που έχει πια γυρίσει στη Θεσσαλονίκη και ολοκληρώνει σιγά σιγά τις σπουδές της, δηλώνει ότι «σκέφτομαι τα επόμενά μου βήματα, ακαδημαϊκά και επαγγελματικά, με μία πιο ανοιχτή και συνειδητοποιημένη ματιά».

Ο Νίκος Χαλούδης ('22) σημειώνει ότι «τα γερμανικά πανεπιστήμια είναι οργανωμένα με τέτοιο τρόπο, ώστε από τις πρώτες κιόλας μέρες να γνωρίζεις νέο κόσμο και να μπορείς πιο εύκολα να βρεις την παρέα σου και να προσαρμοστείς στο νέο περιβάλλον» και ότι το πιο δύσκολο κομμάτι «ήταν να συνηθίσω την ελευθερία που έχεις ως φοιτητής».

Για τον Νικόλα Βαλερή ('25), που πλέον πήρε μεταγραφή και ζει στη Θεσσαλονίκη, η ενσωμάτωση στη σχολή «έγινε “φουλ” ομαλά. Δεν δυσκολεύτηκα καθόλου να προσαρμοστώ στο νέο περιβάλλον, ακαδημαϊκά και προσωπικά», και δίνοντας στίγμα τονίζει: «Συνεχίζω να ζω στην πόλη μου, σπουδάζω αυτό που με ενδιαφέρει και απολαμβάνω τη φοβερή φοιτητική ζωή της Θεσσαλονίκης».

Ο παλιός του συμμαθητής και απόφοιτος του 2025, Παναγιώτης Σαββουλίδης, που σπουδάζει στο Μόναχο, σημειώνει ότι «κάθε αρχή και δύσκολη, όμως γρήγορα βρίσκεις τα πατήματά σου. Η μέχρι τώρα εμπειρία μου είναι συναρπαστική και νιώθω τυχερός που σπουδάζω εδώ».

Ο Νίκος Καφαντάρης ('24), αφού έκανε ένα χρόνο διάλειμμα για να αποκτήσει επαγγελματική εμπειρία και να γνωρίσει καλύτερα τον εαυτό του, είναι σήμερα στη Χαϊδελβέργη και δεν αρνείται τις αρχικές δυσκολίες της φοιτητικής ζωής στο εξωτερικό. «Το νέο ξεκίνημα δεν ήταν εύκολο, καθώς έπρεπε να προσαρμοστώ σε μια νέα καθημερινότητα. Με τον χρόνο όμως βρήκα τα πατήματά μου και σήμερα απολαμβάνω τη ζωή και τις σπουδές μου εδώ».

Τέλος, η Αντωνία Ψύλλου ('21) παραδέχεται ότι ένα από τα αληθινά δώρα που προσφέρει η απόφαση για σπουδές στη Γερμανία «είναι να νιώθεις περήφανος για όσα έχεις καταφέρει. Αν κοιτάξω πίσω, θα έλεγα ότι αυτά τα χρόνια μου έμαθαν να μη φοβάμαι τις αλλαγές και να προχωρώ, ακόμη κι όταν κάτι ξεκινά από την αρχή».

ΕΡΙΕΤΤΑ-ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΥΛΑΚΗ ('21)

Θεσσαλονίκη

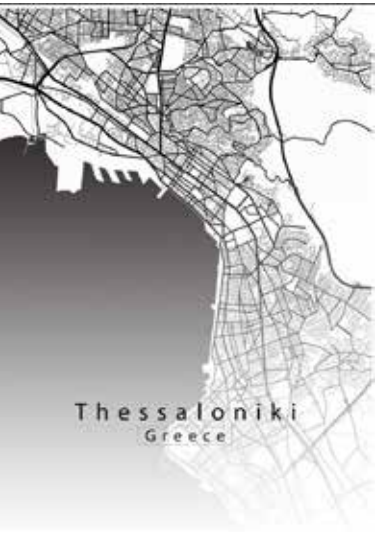
Έμαθα να προσαρμόζομαι
σε απαιτητικά και
πολυπολιτισμικά
ακαδημαϊκά περιβάλλοντα

Ονομάζομαι Εριέττα Μπουλάκη και αποφοίτησα από τη Γερμανική Σχολή Θεσσαλονίκης το 2021.

Σήμερα φοιτώ στο τρίτο έτος της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Η μετάβαση από το σχολείο στο πανεπιστήμιο ήταν απαιτητική, όμως η προσαρμογή μου έγινε πιο ομαλά χάρη στα εφόδια που είχα ήδη αποκτήσει. Η εξοικείωση με αυξημένο φόρτο εργασίας, η σωστή οργάνωση του χρόνου και η αυτονομία στη μελέτη με βοήθησαν να ανταποκριθώ στις απαιτήσεις της Νομικής.

Στο σχολείο, μέσα από ομαδικές εργασίες, projects και προφορικές παρουσιάσεις, ανέπτυξα κριτική σκέψη, έμαθα να συνεργάζομαι ουσιαστικά, να εκφράζω με σαφήνεια τις απόψεις μου και να υποστηρίζω τη σκέψη μου με επιχειρήματα, δεξιότητες ιδιαίτερα σημαντικές για τις σπουδές μου και τη μελλοντική επαγγελματική μου πορεία.

Παράλληλα, η πολύ καλή γνώση της γερμανικής γλώσσας αποτελεί σημαντικό εφόδιο, καθώς μου δίνει πρόσβαση στη γερμανόγλωσση νομική βιβλιογραφία και σε μια σημαντική ακαδημαϊκή παράδοση, ενώ δημιουργεί προοπτικές για μεταπτυχιακές ή διδακτορικές σπουδές σε γερμανόφωνες χώρες. Πέρα όμως από τις γνώσεις, το σημαντικότερο που αποκόμισα ήταν ένας τρόπος σκέψης που με βοηθά να προσαρμόζομαι σε απαιτητικά και πολυπολιτισμικά ακαδημαϊκά περιβάλλοντα και να αντιμετωπίζω νέες προκλήσεις με αυτοπεποίθηση.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΡΙΓΚΟΥΔΗ ('21)

Κομοτηνή

“Σκέφτομαι το μέλλον με μία πιο ανοιχτή και συνειδητοποιημένη ματιά

Αποφοίτησα από τη ΓΣΘ το 2021. Τα επόμενα τέσσερα χρόνια με βρήκαν να φοιτώ στη Νομική Σχολή Κομοτηνής. Από το διάστημα αυτό έχω αποκομίσει μόνο θετικές εντυπώσεις, γνώσεις, νέες εμπειρίες, φίλους.

Ωστόσο, δεν έφυγε ποτέ από το μυαλό μου η σκέψη ότι θα ήθελα να αξιοποιήσω τα εφόδια των μαθητικών μου χρόνων, κυρίως τις γνώσεις μου στα γερμανικά. Έτσι έλαβα μέρος στο πρόγραμμα Erasmus, μέσω του οποίου πέρασα ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο στο Πανεπιστήμιο της Κολωνίας. Μου δόθηκε λοιπόν η ευκαιρία να βιώσω τη φοιτητική καθημερινότητα στη Γερμανία, να κάνω διεθνείς γνωριμίες, να ζήσω γενικότερα για ένα διάστημα σε ένα περιβάλλον διαφορετικό από ό,τι έχω συνηθίσει - πιο πολυπολιτισμικό, πιο «ευρωπαϊκό».

Η εμπειρία του Erasmus είναι εν μέρει μία δοκιμασία, ιδιαίτερα για κάποιον που δεν αλλάζει εύκολα ρουτίνα, αλλά μία δοκιμασία που θα σύστηνα ανεπιφύλακτα. Έχοντας γυρίσει πλέον στη Θεσσαλονίκη, ολοκληρώνω σιγά σιγά τις σπουδές μου και σκέφτομαι τα επόμενά μου βήματα, ακαδημαϊκά και επαγγελματικά, με μία πιο ανοιχτή και συνειδητοποιημένη ματιά.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΧΟΙΝΑΣ ('20)

Χαϊδελβέργη

“Νιώθω τυχερός για την επιλογή μου

Ονομάζομαι Γιάννης Σχοινάς και είμαι φοιτητής στην Ιατρική σχολή της Χαϊδελβέργης, στο έκτο έτος σπουδών.

Το ξεκίνημά μου πριν κάποια χρόνια εδώ στη Γερμανία σίγουρα δεν ήταν εύκολο. Τα περιοριστικά μέτρα για τον COVID έκαναν την ένταξή μου σε ένα εντελώς καινούργιο περιβάλλον αρκετά δύσκολη.

Με λίγες ευκαιρίες να γνωρίσω κόσμο και πολύ διάβασμα, ειδικότερα στα πρώτα χρόνια της Ιατρικής, δεν ήταν εύκολο να εγκλιματιστώ. Μετά από κάποια χρόνια όμως μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι νιώθω τυχερός για την επιλογή μου. Μου δόθηκε η ευκαιρία να δουλέψω και να συμβάλω σε διάφορα πρωτοπόρα projects και κλινικές, ενώ γνώρισα κάποιους από τους καλύτερούς μου φίλους. Μπορώ να προτείνω τη Χαϊδελβέργη σε οποιονδήποτε σκέφτεται την Ιατρική. Ανεπιφύλακτα!

ΞΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ('20)
Δρέσδη

Γνώρισα πολλούς
ανθρώπους
και άρχισα να
ασχολούμαι
με διαφορετικά
πράγματα

Ονομάζομαι Ξένη Οικονόμου και είμαι απόφοιτη της χρονιάς 2020. Τα τελευταία έξι χρόνια κατοικώ στη Δρέσδη.

Όλα ξεκίνησαν το 2020, όταν έγινα δεκτή στο πανεπιστήμιο της Σχολής Καλών Τεχνών της Δρέσδης (Hochschule für Bildende Künste Dresden). Σπούδασα εκεί για πέντε χρόνια. Στην αρχή ήταν δύσκολη η προσαρμογή, δυστυχώς και λόγω του Covid, που ακόμα ήταν παρών στις ζωές μας. Λιγότερα μέτρα, αλλά παρόλα αυτά λιγότερες ευκαιρίες για καινούργια πράγματα. Ήμουν ωστόσο αρκετά τυχερή που η σχολή ήταν ανοιχτή και μπορούσα να πηγαίνω στο ατελιέ μου για να δουλέψω και να αλλάζω παραστάσεις.

Μου πήρε κάποιο καιρό να συνηθίσω και τους ανθρώπους εκεί, το πόσο διαφορετικά λειτουργούν, αλλά ήξερα ότι έχω πάει μόνη εκεί, οπότε ο μόνος τρόπος να περάσω καλά ήταν να προσπαθήσω πολύ. Παράλληλα με τις σπουδές μου ξεκίνησα να δουλεύω, και τότε ήταν που ξεκίνησε η πιο έντονη ζωή για μένα στη Δρέσδη, το 2021. Γνώρισα πολλούς ανθρώπους και άρχισα να ασχολούμαι με διαφορετικά πράγματα. Όταν το 2025 παρουσίασα τη διπλωματική μου, δεν ήξερα ακόμα αν θα παραμείνω στην πόλη ή όχι. Τελικά η πόλη με κράτησε, και σήμερα ζω μια διαφορετική πλέον καθημερινότητα. Δουλεύω σε έναν διαφορετικό κλάδο, προσπαθώ παράλληλα να εξελιχθώ στην τέχνη μου και κάποιες φορές βάζω μουσική σε events.

ΑΜΑΛΙΑ ΚΑΡΑΤΣΗ ('21)
Freiburg

Εδώ δημιούργησα
ένα δεύτερο σπίτι

Δίνω στίγμα! Ονομάζομαι Αμαλία Καρατση και αποφοίτησα από τη Γερμανική Σχολή το 2021.

Σήμερα βρίσκομαι στο Freiburg της Γερμανίας και σπουδάζω Νομική στο Universität Freiburg. Αυτός είναι ο τελευταίος μου χρόνος σπουδών και προετοιμάζομαι για τις κρατικές εξετάσεις (Staatsexamen), τις οποίες σκοπεύω να δώσω τον επόμενο Μάρτιο. Παράλληλα, δουλεύω στη φοιτητική ένωση και κάνω θέατρο στο πανεπιστήμιο.

Το νέο ξεκίνημα δεν ήταν εύκολο. Μετακόμισα μόνη μου σε μια ξένη χώρα, μέσα στην περίοδο του Covid, σε ένα απαιτητικό και ανταγωνιστικό ακαδημαϊκό περιβάλλον. Ένιωθα εντελώς πελαγωμένη σε ένα σύστημα με ελάχιστη καθοδήγηση. Σταδιακά όμως βρήκα το πάτημά μου, εντάχθηκα, έκανα φίλιες που έχω κρατήσει μέχρι σήμερα και κατάφερα να δημιουργήσω ένα δεύτερο σπίτι στο Freiburg. Στο ενδιάμεσο πέρασα και έναν χρόνο Erasmus στη Φινλανδία, αποκτώντας έτσι την ευκαιρία να γνωρίσω τη ζωή και τις σπουδές στη Σκανδιναβία. Σήμερα, παρά την ένταση της προετοιμασίας και το άγχος των επικείμενων εξετάσεων, νιώθω μια πληρότητα στη ζωή μου στο Freiburg και ανυπομονώ για όσα θα ακολουθήσουν!

ΑΝΤΩΝΙΑ ΨΥΛΛΟΥ ('21)

Κολωνία

Αυτά τα χρόνια μου έμαθαν να μη φοβάμαι τις αλλαγές

Σπουδάζω στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Κολωνίας, όπου κατοικώ τα τελευταία τέσσερα χρόνια.

Σε αυτό το νέο μου ξεκίνημα, τα συναισθήματα που υπερίσχυαν ήταν κατά βάση δύο. Αφενός, η περιέργειά μου για το αντικείμενο των σπουδών μου και, αφετέρου, η ανυπομονησία μου να γνωρίσω τον τρόπο ζωής σε μια τόσο ζωντανή γερμανική μεγαλούπολη, την Κολωνία. Η νέα πραγματικότητα, στην οποία καλείσαι να ενταχθείς, έχει βέβαια και κάποιες δυσκολίες. Η εγγραφή στο πανεπιστήμιο, η μετακόμιση σε ένα νέο σπίτι, η επικοινωνία σε μια ξένη γλώσσα θα μπορούσαν εκ πρώτης όψεως να φανούν ως εμπόδια. Ωστόσο, είναι ακριβώς αυτές οι περιστάσεις που σε καλούν πολλές φορές να υπερβείς τα όριά σου και να γνωρίσεις τις αληθινές σου ικανότητες. Τότε συνειδητοποιείς ότι ένα από τα αληθινά δώρα που σου προσφέρει μια τέτοια απόφαση για σπουδές στη Γερμανία είναι να νιώθεις περήφανος για όσα έχεις καταφέρει. Αν κοιτάξω πίσω, θα έλεγα ότι αυτά τα χρόνια μου έμαθαν να μη φοβάμαι τις αλλαγές και να προχωρώ, ακόμη κι όταν κάτι ξεκινά από την αρχή.

UNIVERSITY OF COLOGNE

ΝΙΚΟΣ ΧΑΛΟΥΔΗΣ ('22)

Osnabrück

Το πιο δύσκολο ήταν να συνηθίσω την ελευθερία που έχεις ως φοιτητής

Λέγομαι Νίκος Χαλούδης και σπουδάζω στο Osnabrück εδώ και λίγο περισσότερο από τρία χρόνια, στο τμήμα Επιστήμης της Αντίληψης* (Cognitive Science).

Η μετάβαση από το σχολείο στο πανεπιστήμιο δεν ήταν τελικά τόσο δύσκολη όσο περίμενα. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο ότι ο αδελφός μου είχε επίσης σπουδάσει στη Γερμανία πριν από αρκετά χρόνια, οπότε είχα ήδη μια πρώτη εικόνα για το πώς λειτουργεί η ζωή και οι σπουδές εδώ. Παράλληλα, τα γερμανικά πανεπιστήμια είναι οργανωμένα με τέτοιο τρόπο, ώστε από τις πρώτες κιόλας μέρες να γνωρίζεις νέο κόσμο και να μπορείς πιο εύκολα να βρεις την παρέα σου και να προσαρμοστείς στο νέο περιβάλλον. Το πιο δύσκολο κομμάτι για μένα ήταν να συνηθίσω την ελευθερία που έχεις ως φοιτητής. Μέχρι και σήμερα δεν έχω υποχρεωτικές διαλέξεις ούτε ένα αυστηρά καθορισμένο πρόγραμμα μαθημάτων, οι περισσότερες επιλογές και η οργάνωση της καθημερινότητας εξαρτώνται αποκλειστικά από εμένα. Στην αρχή αυτό ήταν αρκετά απαιτητικό, γιατί έπρεπε να μάθω να διαχειρίζομαι μόνος μου τον χρόνο και τις υποχρεώσεις μου. Τα τελευταία τρία χρόνια στο Osnabrück, μέσα από την εμπειρία των σπουδών μου στην Επιστήμη της Αντίληψης και τις προκλήσεις της προσαρμογής σε ένα πιο ανεξάρτητο πανεπιστημιακό σύστημα, έμαθα να οργανώνομαι καλύτερα, να γίνομαι πιο αυτόνομος και να προσαρμόζομαι σε ένα νέο περιβάλλον ζωής.

*Η Επιστήμη της Αντίληψης είναι ο κλάδος που μελετά πώς ο άνθρωπος αντιλαμβάνεται τον κόσμο γύρω του μέσω των αισθήσεων και του εγκεφάλου. Εξετάζει δηλαδή πώς βλέ-πουμε, ακούμε, αγγίζουμε, μυρίζουμε και κατανοούμε πληροφορίες από το περιβάλλον. Συνδυάζει γνώσεις από διάφορα πεδία όπως Ψυχολογία, Νευροεπιστήμη, Γνωστική Επιστήμη, Τεχνητή Νοημοσύνη, Φιλοσοφία

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΝΕΦΤΣΗΣ ('20)

Βερολίνο

“Με βοήθησαν οι πολιτισμικές και γλωσσικές δεξιότητες και η οργανωτικότητα που απέκτησα στο σχολείο

Ονομάζομαι Γιώργος Μονέφτσης και μετά την αποφοίτησή μου από τη Γερμανική Σχολή σπούδασα εφαρμοσμένα μαθηματικά στο Τεχνικό Πανεπιστήμιο του Βερολίνου με την υποστήριξη της ακαδημαϊκής υποτροφίας του DAAD, ολοκληρώνοντας εκεί τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές μου σπουδές. Για τις ακαδημαϊκές μου επιδόσεις τιμήθηκα με το βραβείο της Μαθηματικής Εταιρείας του Βερολίνου.

Το ξεκίνημα στη Γερμανία το 2020 συνέπεσε με την πανδημία, γεγονός που έκανε την προσαρμογή αρκετά πιο δύσκολη. Ωστόσο, χάρη στις πολιτισμικές και γλωσσικές δεξιότητες, καθώς και την οργανωτικότητα που απέκτησα στο σχολείο, κατάφερα να ολοκληρώσω τις σπουδές μου με επιτυχία.

Από τις αρχές του 2026 εργάζομαι στην Sparkassen Rating und Risikosysteme GmbH, η οποία αναπτύσσει τα συστήματα αξιολόγησης κινδύνου για τον όμιλο των Sparkassen, το μεγαλύτερο δίκτυο τραπεζών στη Γερμανία. Η δουλειά μου επικεντρώνεται στις πιστοληπτικές διαβαθμίσεις επενδύσεων στον κλάδο των ακινήτων. Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμόζουμε ανάλυση δεδομένων για να αναπροσαρμόσουμε τους μαθηματικούς δείκτες αξιολόγησης, με στόχο την ακριβέστερη μέτρηση της πιθανότητας αθέτησης πληρωμών.

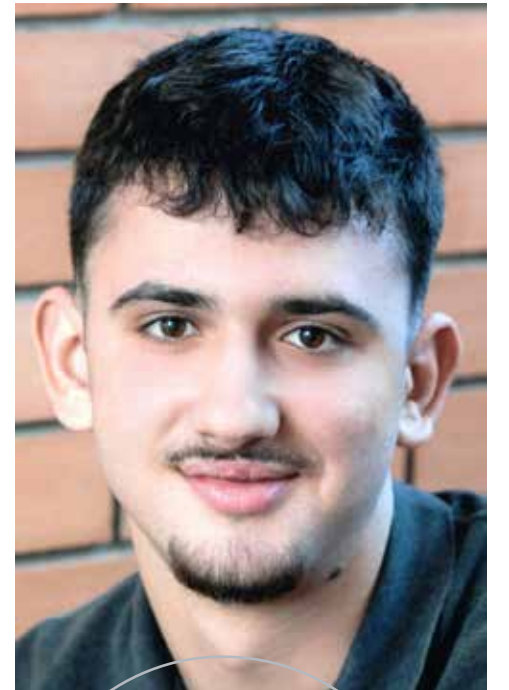
ΝΙΚΟΛΑΣ ΒΑΛΕΡΗΣ ('25)

Θεσσαλονίκη

“Σπουδάζω αυτό που με ενδιαφέρει και απολαμβάνω τη φοβερή φοιτητική ζωή της Θεσσαλονίκης!

Αποφοίτησα πέρυσι από τη Γερμανική Σχολή και σήμερα σπουδάζω στην Πολυτεχνική Σχολή του ΑΠΘ, στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, που ήταν και η πρώτη μου επιλογή! Το νέο αυτό ξεκίνημα, αν και στην αρχή το φανταζόμουν σαν μια τεράστια αλλαγή, τελικά αποδείχθηκε πολύ πιο απλό από όσο περίμενα, ειδικά μετά την τελευταία χρονιά με το ατελείωτο διάβασμα για ΔΙΑ και Πανελλαδικές, καθώς και οι δύο στόχοι ήταν πολύ απαιτητικοί!

Η ενσωμάτωση στη σχολή μου έγινε «φουλ» ομαλά. Δεν δυσκολεύτηκα καθόλου να προσαρμοστώ στο νέο περιβάλλον, ακαδημαϊκά και προσωπικά. Τα μαθήματα και τα εργαστήρια, οι καθηγητές, οι συμφοιτητές, ακόμη και το κτίριο με τις αίθουσες και το κυλικείο, όλα νέα, διαφορετικά και κάπως συναρπαστικά. Και έκανα γρήγορα καινούργιες παρέες, καθώς οι περισσότεροι φίλοι μου από το σχολείο έφυγαν για σπουδές στη Γερμανία. Έτσι, δίνοντας το φετινό στίγμα μου θα έλεγα: συνεχίζω να ζω στην πόλη μου, σπουδάζω αυτό που με ενδιαφέρει και απολαμβάνω τη φοβερή φοιτητική ζωή της Θεσσαλονίκης!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΑΒΒΟΥΛΙΔΗΣ ('25)

Μόναχο

Με τίποτα δεν θα άλλαζα την επιλογή μου!

Λέγομαι Παναγιώτης Σαββουλίδης, απόφοιτος της DST το 2025. Μετά το Γερμανικό απολυτήριο DIA έγινα δεκτός στο Πολυτεχνείο του Μονάχου (TUM), στο τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών.

Όπως λένε, κάθε αρχή και δύσκολη, όμως γρήγορα βρίσκεις τα πατήματά σου. Η μέχρι τώρα εμπειρία μου είναι συναρπαστική και νιώθω τυχερός που σπουδάζω εδώ. Το πανεπιστήμιο σου προσφέρει απλόχερα τα πάντα για να πετύχεις: άμεση πρόσβαση στις βιβλιοθήκες, με πλούσια βιβλιογραφία, ιδανικές εγκαταστάσεις, και όλα αυτά μέσα σε ένα διεθνές περιβάλλον, με φοιτητές από όλο τον πλανήτη, που ανεβάζει τις προσδοκίες ψηλά.

Παράλληλα, το Μόναχο είναι μια πανέμορφη πόλη, που κάνει την καθημερινότητα εύκολη, με άρτιες μετακινήσεις και πολύ συχνή συγκοινωνία με την Ελλάδα. Παρά τις πρώτες εύλογες δυσκολίες της προσαρμογής, το νέο αυτό ξεκίνημα εξελίσσεται ιδανικά. Με τίποτα δεν θα άλλαζα την επιλογή μου!

Technische Universität München

ΝΙΚΟΣ ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ ('24)

Χαϊδελβέργη

«Gap year» και τώρα σπουδές

Δύο χρόνια μετά την αποφοίτησή μου από τη Γερμανική Σχολή βρίσκομαι στη Χαϊδελβέργη, όπου σπουδάζω Φυσικοθεραπεία στην IBA (Internationale Berufsakademie) και διανύω το πρώτο έτος των σπουδών μου.

Η πορεία μου μέχρι εδώ πέρασε από αρκετά διαφορετικά στάδια. Αμέσως μετά το σχολείο επέλεξα να κάνω ένα gap year, ώστε να αποκτήσω επαγγελματική εμπειρία και να γνωρίσω καλύτερα τον εαυτό μου. Έτσι, εργάστηκα στην American Express, στο τμήμα εξυπηρέτησης πελατών, μια εμπειρία που μου έδωσε πολύτιμες γνώσεις για τον χώρο εργασίας.

Παράλληλα, είχα την ευκαιρία να ταξιδέψω και να γνωρίσω νέες κουλτούρες, ενώ τον Μάιο ξεκίνησα να ασχολούμαι με το marketing και το e-commerce ως συνεργάτης μιας σκανδιναβικής εταιρείας συμπληρωμάτων διατροφής. Όταν ήρθε η στιγμή να μετακομίσω στη Γερμανία, το νέο ξεκίνημα δεν ήταν εύκολο, καθώς έπρεπε να προσαρμοστώ σε μια νέα καθημερινότητα. Με τον χρόνο όμως βρήκα τα πατήματά μου, και σήμερα απολαμβάνω τη ζωή και τις σπουδές μου εδώ.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ ΒΗΔΕΝΜΑΪΕΡ (2010)

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΙΛΑΜΕ ΓΙΑ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ

Κατερίνα, θα θέλαμε να μας πεις λίγα πράγματα για το ταξίδι σου στη μουσική. Πώς ξεκίνησε και πού έχεις φτάσει;

Η σχέση μου με τις τέχνες ξεκινάει από παλιά, από τότε που η γιαγιά μου μου τραγουδούσε και τραγουδούσαμε παρέα. Η μαμά μου μου διάβαζε ποίηση και με τον μπαμπά μου τραγουδούσαμε μελοποιημένη ποίηση. Καθώς μεγάλωνα ζούσα στο σπίτι στιγμές όπου τραγουδούσαμε όλες και όλοι μαζί, σαν μια ιεροτελεστία μετά από κάθε γιορτινό τραπέζι. Τα τραγούδια μπορεί να ήταν αστεία και χαρούμενα, έως βαριά, λυπητερά ή πολιτικά και αγωνιστικά. Δηλαδή κάτι από Ατίκ και ρεμπέτικα, μέχρι Θεοδωράκη. Έτσι έγινε το τραγούδι αναπόσπαστο κομμάτι της εαυτής μου. Μέσο έκφρασης και σύνδεσης, τόπος σμίκρυνσης της μοναξιάς. Ξεκίνησα μαθήματα πιάνου από 5 χρονών και άρχισα συστηματικά να ηηγαίνω στο μουσικό χωριό, όπου είχα την ευκαιρία κάθε χρόνο να συμμετέχω σε διαφορετικά σεμινάρια. Εκεί εξελίχθηκα και γνώρισα σπουδαίες δασκάλες και δασκάλους από τον χώρο της μουσικής και του θεάτρου, όπως η Μαρία Θωίδου, η Μάρθα Φριτζήλα, η Σαβίνα Γιαννάτου κ.α. Στο σχολείο συμμετείχα σε θεατρικές παραστάσεις. Μετά πέρασα στο Μετσόβειο Πολυτεχνείο στην Αθήνα και έπειτα, με 10%, πήγα στο Φυσικό της Θεσσαλονίκης. Στη Θεσσαλονίκη σπούδασα στο Σύγχρονο Ωδείο και έκανα μαθήματα σωματικού θεάτρου στο Θέατρο Εφ.

Ήταν μια πολύ δύσκολη και έντονη περίοδος στην οικογενειακή μου ζωή, γιατί η αρρώστια μας χτύπησε την πόρτα. Εκείνη την περίοδο κατάλαβα την επιθυμία και την ανάγκη μου να βρίσκομαι και να ζω ουσιαστικά στο τώρα, στο παρόν, αλλά και πέρα από την προσωπική εμπειρία, να μπορέσω αυτό να το μεταμορφώνω σε κάτι που είναι κοινό, σε μια

συλλογική εμπειρία. Κάποιες φορές η ζωή μάς χτυπάει και αποφασίζει για εμάς χωρίς να ρωτήσει. Για αυτά λοιπόν που συνέβησαν χωρίς να μπορώ να ελέγξω, ήθελα να φτιάξω τη δική μου αφήγηση και βρήκα την έκφρασή μου μέσα από την τέχνη.

Δεν ήταν εύκολο. Στην Ελλάδα είναι κοινωνικό φαινόμενο η δυσκολία να πούμε ότι είμαστε καλλιτέχνες και θα ζήσουμε από αυτό. Πήγα στη Γαλλία και βρήκα την δύναμη να δηλώσω ότι αυτή είναι η επαγγελματική μου ταυτότητα.

Στη Γαλλία υπάρχει ένα κοινωνικό πλαίσιο, πέρα από τις δωρεάν σπουδές, που στηρίζει την προσπάθεια των καλλιτεχνών. Στην Ελλάδα είναι δύσκολο να αφιερωθείς στην τέχνη σου χωρίς να αποσπάσαι για να επιβιώσεις βιοποριστικά, λόγω των πολιτικών που ακολουθούνται. Παρ'όλα αυτά, εδώ είναι που νιώθω πιο πολύ και που θέλω να κάνω καλλιτεχνικά πράγματα.

Τη μουσικοποιοτική παράστασή σου, «Δυο μορφές στο βάθος», την περιγράφεις ως «ένα ταξίδι στη μνήμη, στο τώρα και στο αύριο που θέλουμε», ως ιστορίες γυναικών που αγωνίζονται και μαγικών στιγμών που κρατούνε για πάντα, ως «ηχοτοπία και ψυχεδέλεια, πολυφωνίες και αυτοσχεδιασμούς, τρυφερότητα και οργή». Πες μας λίγα λόγια για όλα αυτά.

Οι «Δυο μορφές στο βάθος» είναι ένα έργο όπου πολλά διαφορετικά κομμάτια από αυτά που έκανα όλα αυτά τα χρόνια ήρθαν και βρήκαν τη θέση τους. Ο αποχαιρετισμός δύο αγαπημένων μορφών, του μπαμπά και της γιαγιάς, δημιούργησαν ένα κύμα πόνου που εκφράσθηκε

σε κείμενα. Έγραφα για να μην καταρρεύσω, για να συνεχίσω. Έγραφα για να πω τις ιστορίες τους και για να συνδεθώ με τους άλλους ανθρώπους. Αυτή είναι η πρώτη θεματική του έργου. Η πρώτη ιστορία της παράστασης αφορά την άνοια της γιαγιάς που ψάχνει την μάνα της. Ιστορίες που παίρνουν μέσα από την αφήγηση και τη μουσική μία άλλη μορφή και ηρεμούν τις πληγές μας ενώ μας κάνουν να συνδεόμαστε. Το δώρο είναι ότι υπάρχουν άνθρωποι που έρχονται μετά την παράσταση να μου μιλήσουν συγκινημένες/οι κι έτσι νιώθουμε λιγότερο μόνες. Το προσωπικό βίωμα γίνεται συλλογικό. Η δεύτερη θεματική αφορά την οργή των γυναικών. Όταν ανακάλυψα τη δική μου οργή, συνειδητοποίησα ότι την καταπνίξα για καιρό και ότι κάποιες φορές την έβγαζα άδικα στους δικούς μου κοντινούς ανθρώπους. Ξεκίνησα να αγκαλιάζω αυτήν την οργή και να κοιτάζω από πού προέρχεται. Γιατί υπάρχουν δυσκολίες στο να εκφράσουμε την οργή μας. Κυρίως εμείς οι γυναίκες δεν μαθαίνουμε ποτέ ότι μπορούμε να είμαστε και οργισμένες. Μεγαλώνοντας ως κορίτσια μάθαμε να είμαστε πολύ γλυκές και τρυφερές, να χαμογελάμε, να μιλάμε χαμηλόφωνα, να εκφραζόμαστε χωρίς εντάσεις. Έτσι πολλά μέσα μας μένουν ανείπωτα, τα κουβαλάμε και μας πονούν.

Όταν ξεκίνησα να μιλώ για αυτήν την οργή στην παράσταση, κατάλαβα ότι υπάρχουν και άλλοι άνθρωποι που προσπαθούν να βγάλουν αυτή την κραυγή.

Η performance, το τραγούδι, η μουσική, η αφήγηση, είναι τρόποι για να κρατηθεί ζωντανό αυτό που ονειρευόμαστε.

Οι «δυο μορφές στο βάθος» εμπεριέχουν πολυφωνίες και αυτοσχεδιασμούς. Πώς λειτουργούν αυτά σαν μέσο έκφρασης των συναισθημάτων αλλά και ενός πολιτικού λόγου;

Συχνά περιορίζουμε τη μουσική σε συγκεκριμένες φόρμες και ξεχνάμε πως μπορεί να γίνει μουσική κάτι από την καθημερινή μας ζωή. Ο λόγος για παράδειγμα είναι μουσική: ο τρόπος που θα πούμε σε κάποιον/α/ο «σ' αγαπώ». Πώς αλλάζουμε τη φωνή μας. Πώς δημιουργούμε έναν χρόνο μέσα στον χρόνο. Πώς πυκνώνουμε μία στιγμή. Μουσική μπορεί να είναι το γέλιο και το κλάμα, μουσική υπάρχει και όταν πονάμε και όταν είμαστε ευτυχείς. Υπάρχει, αν εμείς τη δούμε σαν μουσική. Αν πάρουμε, για παράδειγμα, την ηχογράφηση ενός γέλιου και τη βάλουμε σε ένα κομμάτι. Μπορεί αυτό το γέλιο να μας συνδέσει με μία ανάμνηση γέλιου που έχουμε ή μπορεί να γίνει σύμβολο κάποιου άλλου πράγματος, ανάλογα με το πού έχει βρεθεί μέσα στο κομμάτι -όπως κάθε λέξη είναι επηρεασμένη και μεταμορφώνεται ανάλογα του πού θα βρεθεί μέσα στο κείμενο.

Βρίσκω επιρροές λοιπόν σε αυτό που κάνω από την πειραματική μουσική. Και η πειραματική μουσική είναι μία ρήξη με το τι υπήρχε στη μουσική πριν και το πώς οριζόταν η μουσική πριν. Είναι μία ρήξη στη μορφή, στους κανόνες. Είναι μία προτροπή για να αλλάξουμε τη μορφή σε όλα. Είναι μία αμφισβήτηση. Τη μουσική την ξέρουμε ως αυτό, όμως να που θα μπορούσε να είναι και κάτι άλλο. Όπως: τον κόσμο τον ξέρουμε ως αυτό, όμως να που θα μπορούσε να είναι και κάτι άλλο.

Με ενδιαφέρει να αναμειγνύω το παραδοσιακό με το πειραματικό, σε μία προσπάθεια να φέρω το παρελθόν στο παρόν και να στέκομαι στο παρόν χωρίς να ξεχνάω. Όσον αφορά στα συναισθήματα, οι πολυφωνίες και η παραδοσιακή μουσική (αν και εγώ δεν κάνω αναγκαστικά «παραδοσιακές» πολυφωνίες) με συνδέουν με την ιστορία και με άλλους ανθρώπους, αλλά και πιο συγκεκριμένα με άλλες γυναίκες (γιατί το πρότζεκτ μου μιλάει πολύ για τις γυναίκες) που έχουν τραγουδήσει αυτά τα τραγούδια πριν από εμένα.***

Σε ποια γλώσσα αισθάνεσαι πιο άνετα να παρουσιάζεις τις παραστάσεις σου;

Αυτές οι παραστάσεις ξεκίνησαν στα γαλλικά. Στη Γαλλία σπούδασα κινηματογράφο και θέατρο. Η «Οργή» γράφτηκε στα γαλλικά. Αλλά σίγουρα νιώθω πιο πολύ σπίτι μου όταν εκφράζομαι στην ελληνική γλώσσα. Το να γράφω όμως σε μια γλώσσα που δεν είναι το σπίτι μου, έχει υπάρξει και πολύ απελευθερωτικό! Το ενδιαφέρον είναι πως οι φωνητικοί αυτοσχεδιασμοί και τα ηχητικά τοπία που φτιάχνω μες στην παράσταση μου επιτρέπουν στην ουσία να επικοινωνώ και έξω από τα ελληνικά ή τα γαλλικά. Έχους που τους συνδέουμε με κάτι υλικό τους δημιουργώ για να μας μεταφέρω σε ένα τοπίο, αλλά μόνο και μόνο το γεγονός ότι αυτοί οι ήχοι φτιάχνονται με το στόμα, με τη φωνή, τους μετατρέπει την ίδια στιγμή και σε σύμβολα. Ίσως θέλω να πω, καθώς φτιάχνω με το στόμα μου τη θάλασσα: «ελάτε να φτιάξουμε μια θάλασσα μέσα στην πόλη».

Υπάρχει κάποιο νέο πρότζεκτ πάνω στο οποίο δουλεύεις;

Ναι, και ο τίτλος είναι «Μικρά Κομμάτια Θάλασσας». Είναι μια παράσταση σόλο βασισμένη σε ένα πολιτικό και ποιητικό κείμενο που έχω γράψει. Μέσα στο κείμενο έρχονται να μπλεχτούν διασκευές τραγουδιών και πρωτότυπες συνθέσεις, με τη φωνή μου, ένα synth και λούπες. Η παράσταση είναι η αφήγηση ενός δυστοπικού ονείρου όπου η θάλασσα πουλιέται κομμένη σε κομμάτια. Γιατί πρέπει να μιλάμε για αυτά που συμβαίνουν, για την ελευθερία που χάνεται, για την τεράστια βία που υπάρχει αλλά και για τα μικρά κομμάτια θάλασσας που μας έχουν απομείνει.

Κατερίνα, σε ευχαριστούμε πολύ.

**Η PERFORMANCE, ΤΟ
ΤΡΑΓΟΥΔΙ, Η ΜΟΥΣΙΚΗ,
Η ΑΦΗΓΗΣΗ, ΕΙΝΑΙ
ΤΡΟΠΟΙ ΓΙΑ ΝΑ ΚΡΑΤΗΘΕΙ
ΖΩΝΤΑΝΟ ΑΥΤΟ ΠΟΥ
ΟΝΕΙΡΕΥΟΜΑΣΤΕ.**

CV_

Η SELINI (Κατερίνα Αντωνοπούλου-Βηδενμαΐερ) γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Φοίτησε στη Γερμανική Σχολή Θεσσαλονίκης, αποφοίτησε το 2010 και ακολούθησε σπουδές Φυσικής στο ΑΠΘ. Ολοκλήρωσε προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στη Σκηνοθεσία Κινηματογράφου στη Γαλλία. Σπούδασε Μουσική στο Σύγχρονο Ωδείο Θεσσαλονίκης και στο Conservatoire de Toulouse και Σωματικό Θέατρο στο Théâtre Le Hangar, αλλά και μέσα από πολλά σεμινάρια και εργαστήρια στη Γαλλία και την Ελλάδα. Ζει στις δύο χώρες και δημιουργεί μουσικά, θεατρικά και οπτικοακουστικά έργα. Της αρέσει, με λέξεις, εικόνες, ήχους, ρυθμούς, σώματα και νότες, να λέει ιστορίες. Για να μην ξεχνάμε, και για να γράφουμε τις δικές μας -ιστορίες ή Ιστορίες.

*Απόσπασμα από την συνέντευξη SELINI: Οι «δυο μορφές στο βάθος» προσπαθούν να διατυπώσουν τον πόνο και την οργή που νιώθουμε, που δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο 2025 του AlterThess.gr.

ΚΑΚΗ ΜΠΑΛΗ ('81)

Μια σταθερή γέφυρα

Ο ρόλος της ελληνικής εκπομπής της Deutsche Welle στις ελληνογερμανικές σχέσεις και ο κίνδυνος λουκέτου

Η ανακοίνωση της διοίκησης της Deutsche Welle στα μέσα Φεβρουαρίου ότι κλείνει το ελληνικό της πρόγραμμα στις 31 Δεκεμβρίου του 2026 έπεσε ως κεραυνός εν αιθρία. Η ιστορική ραδιοφωνική εκπομπή παρέμενε κατά γενική ομολογία επιτυχημένη - και μάλιστα από τις πλέον επιτυχημένες του δημόσιου γερμανικού μιντιακού οργανισμού- ενώ η ιστοσελίδα του ελληνόφωνου προγράμματος είχε κάνει το τελευταίο διάστημα άλματα σε ποιότητα, αλλά κυρίως σε επισκεψιμότητα, καθώς αυτήν μετρούν οι νέοι μάντζερ των μίντια. Κι όμως, μόλις χρειάστηκε να μειωθεί ο συνολικός προϋπολογισμός της Deutsche Welle, το πρώτο πράγμα που σκέφτηκε η διοίκησή της ήταν να καταργήσει όλες τις υπηρεσίες του ελληνικού προγράμματος. Περικοπές σχεδιάζει να κάνει παντού - άλλωστε η εξοικονόμηση από την κατάργηση του ελληνικού προγράμματος είναι ελάχιστη- ωστόσο η ελληνική γλώσσα είναι η μόνη από τις συνολικά 32 γλώσσες της DW που θα σταματήσει να υπάρχει από την Πρωτοχρονιά του 2027.

Στο ερώτημα γιατί η DW πήρε αυτή την απόφαση υπάρχει μόνο μια απάντηση: από ανόητη προχειρότητα. Κι αυτό φαίνεται κι από τη σωρεία αντιδράσεων - από το κοινό, από δημοσιογράφους και από πολιτικούς- τόσο στην Ελλάδα όσο και στη Γερμανία.

ΕΑΝ ΚΛΕΙΣΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΕΤΟΥΣ 2026, ΤΟΣΟ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΙΝΟ ΟΣΟ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΧΟΥΝ ΠΟΛΛΑ ΝΑ ΧΑΣΟΥΝ.

Κλωτσώντας την καρδάρα με το γάλα

Ακόμη κι αυτοί που δεν έχουν ακούσει ποτέ την ελληνική εκπομπή της DW, ούτε στη δικτατορία, ούτε στα χρόνια της ευρωκρίσης, ούτε σήμερα, έχουν μια θετική εικόνα γι' αυτήν. Μαζί με το Ινστιτούτο Goethe είναι ένας από τους ελάχιστους γερμανικούς οργανισμούς που έχουν διαχρονικά καλό όνομα στην Ελλάδα, και όταν οι σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών είναι καλές και όταν αυτές περνάνε κρίση. Συνεπώς, μια χώρα, όπως η Γερμανία, που διεκδικεί πρωταγωνιστικό ρόλο και θέλει να είναι soft power στην Ευρώπη, είναι βλακώδες να θυσιάζει ένα σημαντικό - και φθηνό- εργαλείο αξιόπιστης επικοινωνίας με τον εταίρο της στο Αιγαίο στο βωμό της δημοσιονομικής της εξυγίανσης. Χρειάστηκαν χρόνια προσπαθειών τριών γενιών δημοσιογράφων της ελληνικής σύνταξης της DW να κάνουν το πρόγραμμα δημοσιογραφικά αξιόπιστο και γέφυρα μεταξύ των δύο χωρών κι είναι τουλάχιστον ανόητο - και επιπλέον, πολύ κρίμα- η επιβράβευση για την επιτυχία τους να είναι το λουκέτο.

Το κερδισμένο στοίχημα της δημοσιογραφικής αξιοπιστίας

Μια από τις δημοσιογράφους της δεύτερης γενιάς του ελληνικού προγράμματος είμαι και εγώ. Ξεκίνησα την πρακτική μου άσκηση στον ουρανοξύστη της Κολωνίας το μακρινό 1989, πριν ακόμη πέσει το τείχος του Βερολίνου, κι έμαθα να καλύπτω κοσμογονικά γεγονότα, από την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης μέχρι τον πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας κι από τη Συμφωνία του Μάαστριχτ μέχρι τις πρώτες διασκέψεις για το Κλίμα με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη προσήλωση στην αλήθεια. Είχα την τύχη να γνωρίσω λαμπρούς συναδέλφους της πρώτης γενιάς, αυτούς που έκαναν τη DW διάσημη με τη στιβαρή τους στάση κατά της δικτατορίας των συνταγματαρχών, ενώ - αν και έχω σταματήσει να δουλεύω για το ελληνικό πρόγραμμα από τον προηγούμενο αιώνα- παρακολουθώ με μεγάλο ενδιαφέρον την εξαιρετική δουλειά που κάνει εκεί η τρίτη γενιά. Πιστεύω, λοιπόν, ότι εάν κλείσει το πρόγραμμα στο τέλος του σωτηρίου έτους 2026, τόσο το ελληνικό κοινό όσο και οι διμερείς σχέσεις έχουν πολλά να χάσουν.

Ακόμη δεν έχει κριθεί τίποτε

Κατά τα φαινόμενα την πεποίθησή μου αυτή τη μοιράζονται πολλές και πολλοί και στις δύο χώρες. Η κινητοποίηση που έγινε - και συνεχίζεται- για τη διάσωση του ελληνικού προγράμματος είναι εντυπωσιακή και αναγκάζει τη διοίκηση της DW να το ξανασκεφτεί. Πρώτα απ' όλα εξέφρασαν βροντόφωνα την αντίθεσή τους στο λουκέτο οι εργαζόμενοι στα άλλα προγράμματα της DW, με μπροστάρηδες τους συναδέλφους του τουρκικού προγράμματος. Μέχρι και διαδηλώσεις διοργανώθηκαν στο Βερολίνο και στη Βόννη από τις γερμανικές δημοσιογραφικές ενώσεις και τα συνδικάτα. Οι διαδηλωτές υπογράμμισαν ότι ειδικά σε μια περίοδο γεωπολιτικής αστάθειας, πολέμων και ανόδου της ακροδεξιάς, η συρρίκνωση διεθνών δημοσιογραφικών φωνών προκαλεί ανησυχία. Και έκρουσαν τον κώδωνα του κινδύνου, προειδοποιώντας ότι τέτοιες αποφάσεις δεν πλήττουν μόνο έναν οργανισμό, αλλά ευρύτερα τη δημοκρατική λειτουργία και την ευρωπαϊκή δημόσια σφαίρα.

Αμέριστη είναι και η υποστήριξη των ελληνικών δημοσιογραφικών οργανώσεων στους συναδέλφους της DW, με την ΕΣΗΕΑ και την ΕΣΗΕΜΘ να μαζεύουν υπογραφές για τη διατήρηση του ελληνικού προγράμματος, ενώ τη στήριξή τους έχουν εκφράσει ο πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, βουλευτές από όλα τα κόμματα και εκατοντάδες προσωπικότητες των γραμμάτων και των τεχνών. Γερμανοί βουλευτές κατέθεσαν σχετικό ψήφισμα στο ομοσπονδιακό κοινοβούλιο, ενώ στο γερμανικό υπουργείο Εξωτερικών τραβάνε τα μαλλιά τους με τη λανθασμένη απόφαση της διοίκησης της DW, αν και δεν το λένε φωναχτά.

Έστω και με κάποια καθυστέρηση, η γερμανική πλευρά φαίνεται να έχει αντιληφθεί ότι το ελληνικό πρόγραμμα της DW λειτουργεί διαχρονικά ως γέφυρα μεταξύ Γερμανίας και Ελλάδας, ειδικά σε περιόδους εντάσεων και κρίσεων, και είναι πολύτιμο. Το ζητούμενο είναι τώρα να βρει η διοίκηση της DW το θάρρος να διορθώσει το λάθος της.

bio_

Η Κάκη Μπαλή ξεκίνησε την καριέρα της ως δημοσιογράφος στην Deutsche Welle το 1990. Πριν από αυτό, σπούδασε μαθηματικά στη Θεσσαλονίκη και εξακολουθεί να γοητεύεται από τα αξιώματα, τα θεωρήματα και τα πολύπλοκα συστήματα. Τη δεκαετία του 1990, ως ανταποκρίτρια ελληνικών μέσων ενημέρωσης, εξηγόυσε την περίπλοκη γερμανική πολιτική και κοινωνία, από την επανένωση μέχρι τον πρώτο κοκκινοπράσινο συνασπισμό. Στη συνέχεια, έκανε ρεπορτάζ για τα Βαλκάνια και την οικονομία για τις εφημερίδες «Αγγελιοφόρος» και «Αυγή». Από το 2008 έγινε συντάκτρια κρίσεων: κρίση Lehman Brothers, κρίση του ευρώ, προσφυγική κρίση, πανδημική κρίση. Για μια σύντομη και συναρπαστική περίοδο, από τον Απρίλιο έως τον Δεκέμβριο του 2015, διετέλεσε σύμβουλος Ευρώπης και Γερμανίας του τότε πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα.

ΙΩΑΝΝΑ
ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ('02)

Μπορούμε να βρούμε τρόπους να βρισκόμαστε σε μια συνεχή ροή δημιουργικής μεταμόρφωσης

Ιωάννα, πες μας λίγα πράγματα για το ταξίδι σου από την Πολυτεχνική Σχολή στον χώρο του χορού και της performance, μέχρι σήμερα, και για το νέο σου εγχείρημα, τη σχολή Pilates που έχεις ανοίξει στη Θεσσαλονίκη.

Αποφοίτησα από το Γερμανικό το 2002, σπούδασα στο τμήμα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών (ΑΠΘ) και στη συνέχεια, πάλι στο ΑΠΘ, έκανα μεταπτυχιακές σπουδές στην Προστασία, Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού του τμήματος Αρχιτεκτόνων.

Στην Ανώτερη Επαγγελματική Ιδιωτική Σχολή Χορού της Δημοτικής Κοινωφελούς Επιχείρησης Σταυρούπολης 'Ιρις πήρα το δίπλωμα καθηγήτριας χορού, και στη συνέχεια έφυγα για τη Δρέσδη, όπου, στη σχολή Palucca Hochschule für Tanz, πήρα το Master of Arts in Choreography, με έμφραση στη χορογραφία και τη σύγχρονη performance. Μετά τη Γερμανία επέλεξα να ζήσω στην Αθήνα, μια επιλογή που σχετίζεται με το ότι δέχτηκαν τη διπλωματική μου με τίτλο Fläche an Handfläche στο 3ο Φεστιβάλ Νέων Χορογράφων στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Ιδρύματος Ωνάση το 2016. Στην συνέχεια δημιούργησα μια εταιρεία-AMKE για να μπορώ να κάνω αιτήσεις για επιχορηγήσεις και open calls, που θα μου επέτρεπαν να ανεβάσω τις δικές μου παραστάσεις.

Στο χρονικό διάστημα 2018-2022 με την οικονομική υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού και του Flux Laboratory Athens δημιούργησα τα έργα Effigies (2018), Re-pose (2021) και The room is

filled with light (2021) και συμμετείχα σε διάφορα ερευνητικά projects, όπως το Notating Dance or Dancing the Notation- ένα ερευνητικό πρότζεκτ πάνω στο Motif Notation (2022), το ZoomIn! Project- ένα συνεργατικό πρότζεκτ πάνω στον χορό και στη χειροτεχνία (craft), με τον Sébastien Seixas-κατασκευαστή οργάνων (2019).

Παράλληλα, στο χρονικό διάστημα 2022-2025, φοίτησα στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Σημειωτική, Πολιτισμός και Επικοινωνία του ΑΠΘ, εξέτισα πρακτική άσκηση στο Αρχείο Παραστατικών Τεχνών της Ακαδημίας Τεχνών του Βερολίνου και συμμετείχα στην οργάνωση και καταχώριση μέρους του αρχείου της Ελένης Βαροπούλου και Hans Lehmann (ΕΛΚΕ, ΑΠΘ). Αυτό το καλοκαίρι θα συμμετέχω στην European Alpine Academy, μια ακαδημία στις Άλπεις, με σκοπό την ανάπτυξη ενός προγράμματος στον τομέα του χορού.

Σήμερα βρίσκομαι στη Θεσσαλονίκη, όπου έχω ξεκινήσει το studio Pilates 6 7 Motion Studio, όπου καταφέρνω να συνδυάσω τις γνώσεις μου στον χορό με τη μέθοδο Pilates. Ο χορός και η μέθοδος έχουν κοινές αρχές, που σχετίζονται με τη συγκέντρωση, την παρατήρηση, την εσωτερική ματιά προς το σώμα μας και την κινησιολογία του.

Πώς προέκυψε η μετάβαση από το Πολυτεχνείο στον χώρο του χορού; Φαίνονται δύο πολύ διαφορετικοί κόσμοι.

Η στροφή από το Πολυτεχνείο στον χορό ήρθε φυσικά, σαν μια ανάγκη που

βγαίνει από μέσα σου και δεν αφήνει άλλες επιλογές. Από τότε οι επιλογές μου σχετίζονται πάντα με την κίνηση, την έκφραση του ανθρώπινου σώματος. Παράλληλα βρίσκομαι σε διαρκή αναζήτηση στο πεδίο της έρευνας και της μελέτης. Το επόμενο μου βήμα, σε συνδυασμό με το studio Pilates, είναι η εκπόνηση διδακτορικού με κύριους άξονες τη σημειωτική και την performance.

Το επάγγελμα του χορογράφου στην Αθήνα είναι απαιτητικό κέχει πολλές δυσκολίες. Η συνεχής προσπάθεια εύρεσης επιχορηγήσεων/προγραμμάτων από κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς, χωρίς όμως την ύπαρξη σταθερού πλαισίου, δεν δημιουργεί μια σταθερή συνθήκη ούτε εξασφαλίζει τη συνέχεια του καλλιτεχνικού έργου. Στάθηκα τυχερή και προνομιούχα, γιατί είχα τη δυνατότητα να δουλέψω και να δημιουργήσω στον τομέα που επέλεξα, αλλά κάποια στιγμή η συνεχής αβεβαιότητα, κυρίως μέσα στα χρόνια του covid, με οδήγησαν να πάρω την απόφαση να επιστρέψω στη Θεσσαλονίκη, για να δημιουργήσω ένα πιο σταθερό επαγγελματικό πλαίσιο.

Έχοντας εργαστεί πολλά χρόνια στον δημιουργικό τομέα πιστεύω ότι μπορούμε να βρούμε τρόπους ώστε να είμαστε δημιουργικοί και να εξελίσσουμε τις επαγγελματικές μας ανησυχίες και δραστηριότητες. Να βρισκόμαστε σε μια συνεχή ροή δημιουργικής μεταμόρφωσης.

Πίσω στη Θεσσαλονίκη λοιπόν. Πού βρίσκεται η πόλη καλλιτεχνικά; Υπάρχει το κοινό για να υποστηρίξει αυτήν την κατηγορία τέχνης;

Μπορώ να πω ότι παλιότερα υπήρχε χώρος για την performance. Σήμερα όλο και λιγότερο βλέπω να ανεβαίνουν τέτοιου είδους παραστάσεις. Είναι γεγονός ότι δεν υπάρχει ούτε διαμορφωμένη κουλτούρα ούτε και κοινό που να τα αγκαλιάσει. Σε αντίθεση, θα έλεγα, με την Αθήνα, όπου υπάρχουν πολλά χορευτικά σχήματα, και ανεβαίνουν πολύ καλές παραστάσεις και με μεγάλη συχνότητα, ειδικά αν σκεφθεί κανείς τα περιορισμένα μέσα που παρέχει η πολιτεία.

Ευχαριστούμε πολύ για τη συνάντηση και τη συνομιλία, Ιωάννα.

Κλείνοντας, αφήνουμε τον δικό σου λόγο να μας περιγράψει την καλλιτεχνική σου προσέγγιση.

Κατανοώ τη χορογραφία ως έναν πειραματικό τρόπο προσέγγισης μιας έννοιας, μιας ιδέας ή αφήγησης μιας ιστορίας. Εννοιολογικά με ελκύουν θέματα που έχουν να κάνουν με τη μνήμη και την ιστορία και δουλεύω πολύ με αρχεία. Έχω δημιουργήσει μια πρακτική που ονομάζω stop-motion. Το stop-motion είναι μια κινησιολογική γλώσσα εμπνευσμένη από την τεχνική δημιουργίας ταινιών κινουμένων σχεδίων. Χρησιμοποιώντας χορογραφικά εργαλεία που σχετίζονται με τον χρόνο, η κίνηση κατακερματίζεται, δημιουργώντας έναν ανοίκειο τρόπο κίνησης. Πέρα από το γεγονός ότι είναι ένα τεχνικό εργαλείο, παράγει εννοιολογικά ερωτήματα σε σχέση με τον κατακερματισμό της μνήμης, της ιστορίας, της πραγματικότητας και της αναπαράστασης. Ερευνώ το «stop-motion» στα έργα μου από το 2018, παράλληλα με την ενασχόλησή μου με τα αρχεία. Στο έργο Effigies (2018) χρησιμοποίησα το stop-motion σε σχέση με καθημερινές δράσεις και χειρονομίες, αναπαριστώντας τις φωτογραφίες του αρχείου μιας οικογένειας που ζει σε ένα διατηρητέο κτίριο στην Αθήνα. Στο Re-pose (2021), ο κατακερματισμός του φωτογραφικού αρχείου ενός Έλληνα φωτογράφου μεταφέρεται μέσω του stop-motion στα σώματα και τις φωνές των ερμηνευτών, δημιουργώντας ένα είδος παραμορφωμένου λόγου. Στο The room is filled with light (2021), εμπνευσμένο από το πρόσφατο ρεπορτάζ για γυναικοκτονίες στα ελληνικά μέσα ενημέρωσης, χρησιμοποίησα το stop-motion σε αντίθεση με τη φωνή και την αφήγηση και σε συνδυασμό με πιο ελεύθερα εργαλεία κίνησης

Ο ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΧΟΥΝ ΚΟΙΝΕΣ ΑΡΧΕΣ, ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ, ΤΗΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ, ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΜΑΤΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΩΜΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ.

bio_

Η Ιωάννα Αγγελοπούλου είναι χορογράφος, performer, καθηγήτρια χορού και pilates instructor. Είναι απόφοιτη της Palucca Hochschule für Tanz στη Δρέσδη της Γερμανίας με μεταπτυχιακές σπουδές στη χορογραφία. Το διεπιστημονικό ακαδημαϊκό της υπόβαθρο περιλαμβάνει επίσης μεταπτυχιακές σπουδές στη Σημειωτική, τον Πολιτισμό και την Επικοινωνία, καθώς και στην Προστασία, Συντήρηση και Αποκατάσταση Αρχιτεκτονικών Μνημείων στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Οι χορογραφίες της έχουν παρουσιαστεί στην Ελλάδα και το εξωτερικό, μεταξύ άλλων στο Φεστιβάλ Νέων Χορογράφων της Στέγης Ιδρύματος Ωνάση, στο Istanbul Fringe Festival και στο GoetheInstitut Athen. Έχει συνεργαστεί ως χορεύτρια με καλλιτέχνες και οργανισμούς όπως οι Jesse Zaritt, Kettly Noél στο πλαίσιο της Documenta 14 και Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου. Αυτήν την περίοδο γράφει την πρόταση για τη διδακτορική της διατριβή στο πεδίο της σημειωτικής της χορευτικής περφόρμανς και των μεταποικιακών σπουδών.

<https://ioannaangelopoulou.com/>
67 Motion Studio Ερμού 2,
Πλατεία Χρηματιστηρίου, Θεσσαλονίκη
email: 67MotionStudio@gmail.com

Η ΓΕΝΝΑ ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΗ ΤΣΟΜΙΔΗ

ΜΙΑ ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟ GOETHE INSTITUT THESSALONIKI

Παλιοί και νέοι καθηγητές της Γερμανική Σχολή Θεσσαλονίκης - Deutsche Schule Thessaloniki συμμαθητές και φίλοι βρεθήκαμε όλοι μαζί στη φιλόξενη βιβλιοθήκη του Goethe-Institut Thessaloniki για την πρώτη βιβλιοπαρουσίαση που διοργάνωσε το ΣΑΓΕΣ Η Γέννα. του Θοδωρή Τσομίδη.

Η Σάρρα Παπαθεμελή, φιλόλογος καθηγήτρια της ΓΣΘ και αγαπημένη δασκάλα του Θοδωρή, "διάβασε" στο βιβλίο τις πολλές συνηχίες του με την τέχνη και τη λογοτεχνία. Ζητήσαμε και την ψυχοδυναμική ματιά της Κασσιανής Τσιτουρίδου, απόφοιτης του '90, δραματοθεραπεύτριας - ψυχοθεραπεύτριας, που μας πρότεινε έναν διαφορετικό τρόπο διαβάσματος του βιβλίου.

Σάρρα Παπαθεμελή

Καθηγήτρια - Φιλόλογος ΓΣΘ

Στον πυρήνα της Γέννας του Θοδωρή Τσομίδη βρίσκεται η παράφορη ερωτική σχέση του Έζρα με τη Σελέστε. Το κεντρικό αυτό γεγονός πλαισιώνεται από την προϊστορία του –μια τραγική απώλεια, που τραυμάτισε ανεπανόρθωτα την οικογένεια του Έζρα– και την προέκτασή της στο μέλλον – όπου η αφήγηση, παρά το ρεαλιστικό της πλαίσιο, κινείται στον χώρο του φανταστικού. Επιπλέον, διαβάζοντας το βιβλίο ο αναγνώστης περιπλανιέται στον χώρο (σε τρεις διαφορετικές περιοχές της Ευρώπης με τους δικούς της ιδιαίτερους κραδασμούς η καθεμιά) και στον χρόνο (σε τρεις διαφορετικές, επίσης σημαίνουσες, εποχές). Έτσι, και με όχημα τη μυθοπλαστική φαντασία, ο συγγραφέας εμπλέκει στο κείμενο την ιστορία, που εισφέρει την ατμόσφαιρα της εκάστοτε εποχής και ενίοτε τον ζόφο της, αλλά και την πολιτική με αναπόφευκτες προεκτάσεις στο παρόν του αναγνώστη.

Περισσότερο από ό,τι στον χώρο και τον χρόνο όμως, ο αναγνώστης περιπλανιέται στον ανεξάντλητο κόσμο της τέχνης, κυρίως της λογοτεχνίας και της γλυπτικής. Μια πλειάδα σπουδαίων καλλιτεχνών –ο ποιητής των Cantos, Ezra Pound (συνονόματος του κεντρικού προσώπου του βιβλίου, όπως φαίνεται) ο William Shakespeare, ο John Keats, ο Franz Kafka, ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ο Γεώργιος Βιζυηνός, ο Οβίδιος με τις

Μεταμορφώσεις του, οι γλύπτες Giovanni Baglione και Gian Lorenzo Bernini– δεν παρεισφρέουν απλώς στην αφήγηση. Αντιθέτως, αποσπάσματα και συνειρμοί από και προς εμβληματικά έργα όλων αυτών των καλλιτεχνών διαπλέκονται δημιουργικά μεταξύ τους και, σε συνδυασμό με τα άλλα νήματα του κειμένου, ξευφαίνουν τον καμβά του και αναδεικνύουν τα επιμέρους θέματά του: το πένθος, την απώλεια, τη ματαιώση, το ανέφικτο, το αναπόδραστο. Επιπλέον, το μπολιάζουν με πρόσθετο νόημα και λειτουργούν ως οδοδείκτες για μια πιο πλούσια αναγνωστική εμπειρία.

Και ίσως για μια ερμηνεία, που, σε αυτή την περίπτωση, είναι μια ερμηνεία της Γέννας ως κειμένου Ποιητικής, από την άποψη ότι, από όλους τους τρόπους που διαθέτει ένας συγγραφέας για να αφηγηθεί μια ερωτική ιστορία, ο Θοδωρής Τσομίδης διάλεξε να την αφηγηθεί σε συνομιλία με άλλα έργα τέχνης. Είναι σαν στο πρώτο αυτό λογοτεχνικό έργο του να ανοίγει στον αναγνώστη την πόρτα του ατελιέ του και να δείχνει, με τεχνουργημένο και καλαίσθητο τρόπο, τα εργαλεία, τις αποσκευές και τα υλικά του, τα οποία, όπως προκύπτει, είναι εξαιρετικής ποιότητας και φανερώνουν έναν πραγματικά φιλότεχνο, πολυδιαβασμένο και πολλά υποσχόμενο συγγραφέα.

Κασσιανή Τσιτουρίδου ('90)

Δραματοθεραπεύτρια – Ψυχοθεραπεύτρια

Η απώλεια είναι το πεπρωμένο της ανθρώπινης ύπαρξης. Ζω σημαίνει και ότι χάνω. Γεννιόμαστε χάνοντας την απόλυτη ενότητα, τη θαληωρή του ενδομήτριου παραδείσου. Η πορεία της ζωής μας είναι μια πορεία από την ψευδαίσθηση της παντοδυναμίας στη συνείδηση και παραδοχή της ετερότητας, της έλλειψης καθολικού ελέγχου, της θνητότητας· χάνουμε οριστικά αγαπημένα πρόσωπα, χάνουμε δεσμούς, υγεία, πατρίδες, βεβαιότητες. Ορισμένες απώλειες δημιουργούν ένα ψυχικό ρήγμα, ένα τραύμα, και γεννούν την ανάγκη για μια βαθιά εσωτερική επανορθωτική διεργασία, το πένθος, μέσα από το οποίο καλούμαστε να κατανοήσουμε και να μεταμορφώσουμε την απώλεια, να εντάξουμε στο βίωμά μας τα συναισθήματα και τις σκέψεις που μας προκαλεί, να την αποδεχθούμε και να επανασυνδεθούμε με τη ζωή.

Το πένθος απαιτεί ένα πλαίσιο συμπονετικό, στοχαστικό και ενταγμένο στο συλλογικό. Δεν σημαίνει λήθη· σημαίνει τη δυνατότητα να διατηρούμε μια μετασχηματισμένη σχέση με ό,τι χάθηκε, εντός του λόγου, της μνήμης και της αφήγησης· να μπορούμε να το θυμόμαστε, να το μνημονεύουμε, να το τιμούμε, να το συναντάμε στα όνειρά μας, μέσα μας, χωρίς να μας συντρίβει. Πιο επώδυνο από το πένθος είναι το αδύνατο πένθος, το αμίλητο, που συχνά έχει σαν αποτέλεσμα την καθολική προσκόλληση του πενθούντος στο απωλεσθέν αντικείμενο, δεν επιτρέπει το «θάνατό» του και εγκλωβίζει τον νεκρό σε έναν μονωμένο «ασυνείδητο» ψυχικό χώρο, που ονομάστηκε από τους ψυχαναλυτές Abraham και Torok «κρύπτη», μια ψυχική κρύπτη, έννοια την οποία οι ποιητές την έχουν ήδη, αιώνες πριν, ανακαλύψει και τραγουδήσει. Εκεί αυτό/αυτός που χάθηκε παραμένει ως σκιά, μια παγωμένη μορφή που ζει για το υποκείμενο με τρόπο φαντασικά ενεργό, μη αποχωρίσιμο, και οργανώνει ψυχικά τη ζωή του.

Αυτό το αδύνατο πένθος μοιάζει να αποτελεί το αόρατο νήμα που διατρέχει τη «Γέννα» του Θοδωρή Τσομίδη. Ο ήρωάς του, ο Έζρα, γεννιέται μέσα σε ένα σπίτι κατελημμένο εξ ολοκλήρου από τη θλίψη για την απώλεια του πρώτου παιδιού, του κοριτσιού που χάθηκε στη γέννα. Γεννιέται μέσα σε μια ιστορία που προϋπάρχει της δικής του, μέσα σε μια «κρύπτη» ανομολόγητου πένθους, με μυστικά, αινιγματικές συμπεριφορές, σκιές, ψιθύρους, κενά βλέμματα, ατελείωτες βασανιστικές σιωπές, που συνθέτουν τον παιδικό και εφηβικό του κόσμο. Άραγε γεννήθηκε ποτέ ο Έζρα ως πρόσωπο; Και στη συνέχεια, αναπόφευκτα αναρωτιόμαστε, πόσο μας καθορίζει η ιστορία μέσα στην οποία γεννιόμαστε; Επιστρέφει; Επαναλαμβάνεται; Μπορεί η άμεση, η τρέχουσα εμπειρία της ζωής, ο έρωτας, η τέχνη, η εργασία, ακόμη και ένας πόλεμος να νικήσουν τη δύναμη αυτής της πρωταρχικής μνήμης; Στη νουβέλα του Θοδωρή Τσομίδη, η γέννα που υποσχεται ο τίτλος μοιάζει να αναβάλλεται διαρκώς υπό το βάρος αυτής της επιστροφής. Ο Έζρα δεν αντέχει την απουσία, την απώλεια. Όταν βρίσκεται μπροστά στη διαπίστωση αυτού που τον χωρίζει από τον άλλον, όταν βρίσκεται μπροστά στη διαφοροποίηση, το ενδεχόμενο πέρασμα στον κόσμο της προσωπικής του υποκειμενοποίησης, της σχέσης με τον άλλον, στον κόσμο του λόγου και της μνήμης, επιστρέφει στην «κρύπτη».

Για την ανάδυση του εαυτού και την ψυχική μεταμόρφωση χρειάζονται ρωγμές στις ψυχικές μας κρύπτες, το θαμμένο να αναδυθεί, το πένθος, η συνθηκολόγηση με το αδιανόητο της απώλειας και η νοηματοδότησή της να συμβούν. Μεταξύ του «άπο χώματος έκ τής γής» στο «χούς εί και είς κούν άπελεύσει», η ννοή ζωής μοιάζει να αναζητείται για τον Έζρα, όπως και για τον πολιτισμό μας, που εξόρισε απ' ό,τι φαίνεται, δια παντός το πένθος, ανοίγοντας τον δρόμο για την απανθρωποποίησή του. Με τη Γέννα, ο Θοδωρής Τσομίδης μας παραδίδει ένα πυκνό και τολμηρό αφήγημα όπου κυριαρχούν οι αισθήσεις. Το βλέμμα, η αφή, η όσφρηση, τα ακούσματα, τα σώματα, η επιθυμία, ο έρωτας και η τέχνη βιώνονται με πυρετώδη ένταση. Ο Έζρα δεν στοχάζεται· αγγίζει, ποθεί, πονά, αναζητώντας στην αμεσότητα της εμπειρίας έναν τρόπο να υπάρξει απέναντι στο πραγματικό της ζωής, που δεν είναι άλλο από τη συνύφανσή της με τη θνητότητα. Μέσα σε αυτό το πλούσιο αισθητηριακό σύμπαν, το βιβλίο παραμένει ανοικτό σε πολλαπλές αναγνώσεις, και αυτό είναι μία από τις σημαντικότερες αρετές του.

Για την ανάδυση του εαυτού και την ψυχική μεταμόρφωση χρειάζονται ρωγμές στις ψυχικές μας κρύπτες, το θαμμένο να αναδυθεί, το πένθος, η συνθηκολόγηση με το αδιανόητο της απώλειας και η νοηματοδότησή της να συμβούν.

CV

Θοδωρής Τσομίδης
Γεννήθηκε το 1994 στη Θεσσαλονίκη και αποφοίτησε από την ΓΣΘ το 2012
Έχει μεταφράσει έργα των Φραντς Κάφκα, Όσκαρ Ουάιλντ, Αλβέρτου Σβάιτσερ, Έντμουντ Μορέλ, καθώς και τις προκηρύξεις της οργάνωσης Λευκό Ρόδο. Σπούδασε Νομικά. Διδάσκει Δίκαιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Νομική Σχολή του Λάιντεν της Ολλανδίας.
Η Γέννα (Εκδόσεις Πατάκη, 2024) είναι το πρώτο του βιβλίο.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΙΡΙΤΗΣ

Ένας απόφοιτος του 1981,
ο δημοσιογράφος Νίκος Οικονόμου,
συζητά με έναν απόφοιτο του 1963,
τον επιχειρηματία και ιδρυτή της ISOMAT

Περί επιχειρείν σήμερα ο πρωινός καφές με τον ιδρυτή της Isomat Στέφανο Τζιρίτη. Γεννημένος στη Διαγώνιο έπαιξε μικρός μπίλιες και μπάλα στην Τσιμισκή και ήθελε να βλέπει «πράγματα μεγάλα». Γι' αυτό σπούδασε πολιτικός μηχανικός. «Γιατί στο επάγγελμά μας βλέπεις το δημιουργικό, βλέπεις αυτό που κάνεις σε μέγεθος», τονίζει. Μετά ήρθαν οι σπουδές στη Γερμανία και η Isomat στα τέλη της δεκαετίας του '70, μια start up εταιρία που συνεργάστηκε με μια γερμανική εταιρεία για να πάρει την τεχνογνωσία και να παράξει τα υλικά εντός Ελλάδας. Σήμερα το όνομα είναι γνωστό σε όλους. Για το ελληνικό επιχειρείν ο 80χρονος πλέον Στέφανος Τζιρίτης, που ακόμη και σήμερα πηγαίνει κάθε μέρα στο γραφείο του στις εγκαταστάσεις της εταιρείας στον Άγιο Αθανάσιο, λέει ότι το βασικό του ατού είναι οι άνθρωποί της, ενώ για το μυστικό της επιτυχίας αναφέρει δύο πράγματα. Αγάπη για αυτό που κάνεις και σωστοί συνεργάτες. Γιατί-όπως λέει- η επιτυχία είναι αποτέλεσμα ομαδικότητας, δεν είναι αποτέλεσμα ενός ανθρώπου.

Ευχαριστούμε για τον καφέ και τα κουλουράκια. Ξεκινάμε από αυτό, και για το αν υπάρχει πρωινός καφές στη ζωή σας.
Βεβαίως και υπάρχει. Κάθε πρωί πίνω έναν πρωινό καφέ πριν ξεκινήσω για τη δουλειά, αλλά και μετά, κατά τη διάρκεια της δουλειάς, έχω πάντα ένα καφεδάκι δίπλα μου. Και όταν πηγαίνω με φίλους σε κάποια καφετέρια, τότε προτιμώ καπουτσίνο.
Το πρωί γαλλικό, όπως τώρα;
Ναι, το πρωί γαλλικό.
Τι σκέφτεστε την ώρα του; Τι έχει προηγηθεί ή την ημέρα που έρχεται;
Το πρωί είμαι πολύ χαλαρός. Κάνω γυμναστική συνήθως μισή ώρα, όχι τίποτα το ιδιαίτερο, αλλά έχω μια μέθοδο που βασίζεται περισσότερο σε περπάτημα στο διάδρομο, αλλά και λίγο βάρη, και στη συνέχεια παίρνω ένα ωραίο πρωινό. Εκείνη την ώρα είμαι πάντα χαλαρός και ποτέ δεν έχω κάτι ιδιαίτερο να σκεφτώ. Ξεκινώ πολύ χαλαρά την ημέρα μου.

Με την τάξη του στην ταράσσα του γερμανικού ως μαθητής της Γ' Γυμνασίου. Διακρίνεται στην τελευταία σειρά, τρίτος από αριστερά

Πάμε αρκετά χρόνια πίσω: γεννηθήκατε στη Θεσσαλονίκη. Σε ποια περιοχή;
Στο κέντρο της Θεσσαλονίκης, στη Διαγώνιο, Τσιμισκή και Παύλου Μελά. Γιατί εκεί τόσο κεντρικά; Γιατί ο πατέρας μου ήταν οδοντίατρος, οπότε το οδοντιατρείο και το σπίτι ήταν μαζί και έπρεπε να είναι σε κεντρικό μέρος.

Ο μπαμπάς οδοντίατρος, η μαμά;

Οικιακά.

Αδέρφια;

Όχι, μοναχογιός.

Τι θυμάστε ως παιδική εικόνα από τη Θεσσαλονίκη του τότε;

Το κέντρο, που βέβαια έχει αλλάξει τρομερά. Για να καταλάβετε, η προέκταση της Τσιμισκής από τη Διαγώνιο και μέχρι τη ΧΑΝΘ ήταν χωματόδρομος. Εμείς παιδιά παίζαμε στην Τσιμισκή επάνω, που ήταν χώμα, τα παιχνίδια της εποχής. Με μπίλιες. Γιατί δεν περνούσε κανένα αυτοκίνητο. Ήταν μια γειτονιά.

Μπίλιες και μπάλα;

Όλα. Και στη συνέχεια έπαιξα και μπάσκετ.

Δημοτικό πού πήγατε;

Στο 40ό, το επονομαζόμενο και Ιωαννίδειο, που βρίσκεται στη Φιλικής Εταιρείας. Εκεί ήταν η περιφέρειά μου. Ήταν ένα εξαιρετικά δύσκολο και πάρα πολύ καλής ποιότητας σχολείο.

Και μετά Γερμανική Σχολή. Γιατί;

Επειδή απέτυχα να μπω στο Πειραματικό, όπου ήμουν επιλαχών. Επειδή όμως ήμουν καλός μαθητής, ήθελα κάτι ιδιαίτερο, και έτσι κατάφερα να δώσω εξετάσεις εκ των υστέρων στα γερμανικά, μαζί με τους μετεξεταστέους της τότε χρονιάς, για να μπω στο Γερμανικό. Όταν μπήκα εγώ στο Γερμανικό λειτουργούσε μόλις η δεύτερη τάξη μετά την επαναλειτουργία του σχολείου, μετά τον πόλεμο. Η πρώτη τάξη είχε μπει χωρίς εξετάσεις. Οι δικοί μου συμμαθητές έδωσαν εξετάσεις στη γλώσσα τον Ιούνιο. Εγώ δεν ήμουν μεταξύ αυτών, γιατί είχα δώσει εξετάσεις στο Πειραματικό. Ήθελα όμως το κάτι άλλο και τότε πίεσα να πάω στο Γερμανικό. Θυμάμαι ότι πήγα με τη μητέρα μου και τους πρότεινα να με πάρουν. Μου είπαν όμως ότι, αφού δεν ξέρεις τη γλώσσα, πώς θα σε πάρουμε (γελάει); Οπότε τους είπα ότι εγώ θα τα μάθω τα γερμανικά. Μου είπαν ότι αυτό είναι πρωτοφανές και μετά από μία εβδομάδα μάς ειδοποίησαν να δώσω εξετάσεις μαζί με τους μετεξεταστέους και αν περάσω έχει καλώς. Μέσα σε δύο μήνες έγινα στα γερμανικά καλύτερος από όλους και μπήκα με άριστα, και μάλιστα πήρα και το βραβείο της γλώσσας τελειώνοντας την πρώτη Γυμνασίου.

Τι πήρατε από το Γερμανικό;

Το Γερμανικό ήταν πάρα πολύ καλό σχολείο, τουλάχιστον εκείνη την εποχή, για την οποία μπορώ να γνωρίζω. Εκεί μάθαμε να δουλεύουμε με σύστημα, να είμαστε συστηματικοί και μεθοδικοί, άνοιξαν τα μάτια μας, γιατί τότε η Ελλάδα ακόμα ήταν περιορισμένη. Γνωρίσαμε μια ξένη χώρα και κουλτούρα, κάναμε και ένα ταξίδι στη

Γερμανία που κράτησε πάνω από 3 εβδομάδες, όπου μείναμε σε οικογένειες. Όπως καταλαβαίνετε, τα οφέλη ήταν πάρα πολλά. Μετά από αυτό με ωφέλησε και το γεγονός ότι πήγα στη Γερμανία, όπου ήταν πολύ εύκολο για μένα να σπουδάσω, γιατί ήταν μια συνέχεια του σχολείου. Στο γερμανικό σχολείο τα μαθηματικά, η φυσική, η χημεία και όλα αυτά τα σχετικά για να γίνεις μηχανικός μαθήματα διδάσκονταν στα γερμανικά και με Γερμανούς καθηγητές.

Θέλατε πάντοτε να σπουδάσετε πολιτικός μηχανικός;

Ναι.

Γιατί;

Πρώτον γιατί τότε το επάγγελμα αυτό ήταν αρκετά «πισιάρικο» και υπήρχε ζήτηση μεγάλη και δεύτερον γιατί ήταν κάτι που μου άρεσε.

Φτιάχνατε από μικρός μικροκατασκευές;

Όχι, αλλά είχα μια κλίση προς τα μαθηματικά, τη φυσική και τη χημεία και προς όλα αυτά τα θετικά μαθήματα. Μετά μου άρεσε να βλέπω πράγματα μεγάλα. Γιατί στο επάγγελμά μας βλέπεις το δημιουργικό, βλέπεις αυτό που κάνεις σε μέγεθος.

Σπουδάσατε στο ΤΥ, δηλαδή στο Τεχνικό Πανεπιστήμιο του Βερολίνου, στα μέσα της δεκαετίας του '60. Πόσο εύκολο ήταν κάτι τέτοιο εκείνα τα χρόνια για έναν 18χρονο από τη Θεσσαλονίκη;

Ήταν δύσκολο για κάποιον που ήταν μοναχογιός και είχε φύγει από την αγκαλιά των γονιών του (γελάει). Αυτό ναι. Από την άλλη όμως, σε ό,τι αφορά στα μαθήματα, εκεί τα πράγματα ήταν πολύ πιο απλά για μένα, γιατί ήταν μια συνέχεια του σχολείου. Δεν είχα πρόβλημα να συνεννοηθώ με τους ανθρώπους, ήξερα τη νοοτροπία, ήξερα όλες τις ειδικές εκφράσεις των τεχνικών θεμάτων των μαθηματικών, της φυσικής και της χημείας, και έτσι ήταν πολύ πιο απλό. Είχε όμως τη δυσκολία να μάθεις να μένεις ξαφνικά μόνος και όλα αυτά που μπορεί να προκύψουν. Δηλαδή, να μείνεις από λεφτά, να ταλαιπωρηθείς για να βρεις διαμονή και όλα αυτά που συναντά κανείς στην αρχή. Μετά όμως συνηθίζεις.

Ήσασταν και υπότροφος του DAAD.

Υπότροφος του DAAD έγινα όταν τελείωσα το προδίπλωμα και έβγαλα πολύ καλό βαθμό.

ΣΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΜΑΘΑΜΕ ΝΑ ΔΟΥΛΕΥΟΥΜΕ ΜΕ ΣΥΣΤΗΜΑ, ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΙΚΟΙ, ΓΝΩΡΙΣΑΜΕ ΜΙΑ ΞΕΝΗ ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ.

Το 2019 ενώ παραλαμβάνει από το Γερμανό πρέσβη στην Ελλάδα το Σταυρό του Τάγματος της Αξίας (Verdienstkreuz) που του απονεμήθηκε από τον Πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας Φρανκ-Βάλτερ Στάϊνμάργιερ

Κάνετε και Nebenjob ως φοιτητής; Δουλειά για το καρτζιλίκι, δηλαδή..

Δούλεψα και σαν σερβιτόρος και κάποια στιγμή σε κάποια βιοτεχνία.

Δεν υπάρχει Έλληνας φοιτητής στη Γερμανία που να μην έχει δουλέψει ως σερβιτόρος.

Υπήρχε προσφορά, υπήρχε και μια οργάνωση φοιτητική, η οποία λεγόταν Tusman, δηλαδή «Telefonieren und Studenten machen alles», που σημαίνει «οι τηλεφωνητές και οι φοιτητές κάνουν τα πάντα». Ήταν ένα είδος γραφείου ευρέσεως εργασίας για φοιτητές, όπου μπορούσες να πας και να βρεις δουλειά για να δουλέψεις για 2 και 3 μέρες.

Διατελέσατε και βοηθός καθηγητή στην έδρα του οπλισμένου σκυροδέματος στο Βερολίνο.

Ήμουν Tutor, δηλαδή βοηθός καθηγητή με διδακτική ιδιότητα. Επειδή είχα πιστέψει στο μάθημα του οπλισμένου σκυροδέματος, μου έκανε την πρόταση ο καθηγητής μου και έγινα βοηθός, για να διδάσκω τις ασκήσεις της θεωρίας του μαθήματός του. 4 φοιτητές ήμασταν οι 4 Tutoren για τις ασκήσεις που αντιστοιχούσαν στα μαθήματα των καθηγητών.

Σκεφτήκατε ποτέ να ασχοληθείτε με τη διδακτική στο πανεπιστήμιο;

Όχι.

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα εργαστήκατε ως πολιτικός μηχανικός τόσο σε μελέτες όσο και σε κατασκευές δομικών έργων. Τι κερδίσατε από αυτά τα χρόνια;

Ήταν σημαντική εμπειρία. Το γεγονός δηλαδή ότι επειδή δεν είχα λεφτά για να ανοίξω δικό μου γραφείο, πήγα υπάλληλος ως μηχανικός σε μια εταιρεία κατασκευαστική, όπου κάναμε εργοστάσια. Αυτό ήταν για μένα μεγάλη εμπειρία, γιατί έμαθα από κοντά πάρα πολλά πράγματα: τόσο από γιατί όσο και από κατασκευές, τα οποία δεν θα τα μάθαινα, αν άνοιγα ένα γραφείο και κοιτούσα να βγάζω άδειες και να συμπληρώνω έναν φάκελο για να βγει μια άδεια. Μπήκα στα βαθιά, δούλεψα πάρα πολύ, ακόμα και τα Σαββατοκύριακα. Για μένα αυτό ήταν ένα μεγάλο σχολείο, ενώ συγχρόνως είχα τη

δυνατότητα να μαζέψω και κάποια χρήματα.

Πώς ήρθε η ιδέα για την Isomat; Και καταρχήν τι σημαίνει η λέξη;

Έρχεται από τα γερμανικά και σημαίνει Isolationsmaterialien, δηλαδή υλικά μόνωσης. Τότε που ξεκινήσαμε με αυτήν την ιδέα, περισσότερο προς τη μόνωση ήταν η κατεύθυνση. Βέβαια μετά επεκταθήκαμε και σε πάρα πολλά άλλα θέματα.

Πατί κάνατε λοιπόν την Isomat;

Λόγω του ότι δεν είχα χρήματα, δεν μπορούσα να κάνω εργολαβίες ούτε μπορούσα να ανοίξω γραφείο. Ήθελα όμως να χρησιμοποιήσω αυτό που ήταν το πλεονέκτημά μου, το ανταγωνιστικό. Πρώτον ότι ήμουν πολιτικός μηχανικός και δεύτερον ότι είχα τελειώσει σπουδές στη Γερμανία. Αλλά σκέφτηκα ότι πρέπει να συνεργαστώ με μια γερμανική εταιρεία, η οποία να μου δώσει κάποιο knowhow για να μπορέσω να κάνω κάποια παραγωγή των προϊόντων εδώ στην Ελλάδα. Γιατί τα προϊόντα αυτά, και λόγω των μεταφορικών, θα ήταν ακριβά, αν τα έκανα εισαγωγή. Έτσι πήγα κατευθείαν στην παραγωγή, βρήκα μια γερμανική εταιρεία με την οποία αρχίσαμε μια πολύ καλή συνεργασία. Όλα αυτά χωρίς λεφτά.

Ένα είδος startup για την εποχή.

Ακριβώς. Νοίκιασα ή για την ακρίβεια, επειδή τότε είχα και έναν συνétaιρο, νοικιάσαμε ένα μικρό ορνιθοτροφείο, ένα κοτέτσι δηλαδή, στο οποίο είχαν ψοφήσει οι κόττες, κάπου στους Λαχανόκηπους της Νέας Ιωνίας, που ήταν περίπου 200 τετραγωνικά, με τσιμεντόλιθους και ξύλινη στέγη. Εκεί τότε ξεκινήσαμε να παράγουμε προϊόντα ένα προς ένα, τα οποία όμως θα ήταν με γερμανική τεχνολογία, γιατί είχαμε υπογράψει σύμβαση παροχής τεχνολογίας με μια γερμανική εταιρεία που προϋπήρχε πριν από το μεσοπόλεμο και ήταν κάτι αντίστοιχο με την Isomat.

Πρώτο προϊόν το asolit, ένα πλαστικοποιημένο και επιβραδυντικό προϊόν για την πήξη των κονιαμάτων, που αντικατέστησε...

...τον ασβέστη. Αυτό ήταν μια τρομερή καινοτομία, θα έλεγα μια επανάσταση. Γιατί αντικαταστήσαμε τον χύμα ασβέστη, τον πολύ ασβέστη που χρησιμοποιούσαν τότε στην οικοδομή για τα κτισίματα, με ένα υγρό. Οπότε στην τσιμεντοκονία δεν βάζαμε ασβέστη, αλλά αυτό το λίγο υγρό, 50 έως 70 γραμμάρια, και έκανε την ίδια δουλειά. Τι έκανε δηλαδή; Πρώτον, δεν έπνιζε το υλικό και δεύτερον, κολλούσε στον τοίχο. Αυτό το υλικό αυξάνει τις αντοχές, γιατί ο ασβέστης ήταν μειωτής αντοχών, μείωνε το κόστος και γλίτωνε την αποθήκευση του ασβέστη που ήθελε χώρο και δημιουργούσε μεγάλη βρωμιά. Αυτό είναι μια μεγάλη επανάσταση για εκείνη την εποχή στον τρόπο εργασίας, αλλά ήθελε πάρα πολύ κυνήγι για να πείσουμε τους ανθρώπους και τους τεχνίτες να το χρησιμοποιούν. Γιατί στην αρχή είχαν μεγάλες αμφιβολίες, όμως αυτό μάς έδωσε και μια δυνατότητα να ξεχωρίσουμε από τον ανταγωνισμό.

Βλέπω τώρα εδώ τα άλματα που κάνατε. Τα λέω εν τάξει: η ISOMAT αποτελεί έναν ελληνικό πολυεθνικό όμιλο παραγωγής δομικών χημικών, κονιαμάτων και χρωμάτων. Με τρεις μονάδες παραγωγής, εκ των οποίων η μία βρίσκεται στη μητρική εταιρεία στη Θεσσαλονίκη και οι άλλες δύο στις θυγατρικές της εταιρείες στη Ρουμανία (Pantelimon) και στη Σεβρία (Simanovci), ενώ διαθέτει και σύγχρονες εγκαταστάσεις στον Ασπρόπυργο Αττικής. Εδώ και σχεδόν 3 χρόνια είμαστε εκεί, γιατί παλιά ήμασταν στα Οινόφυτα.

Επιπλέον διατηρεί 3 εμπορικές θυγατρικές σε Γερμανία, Βουλγαρία και Σλοβενία, ενώ παράλληλα η εταιρεία πραγματοποιεί εξαγωγικές πωλήσεις σε περισσότερες από 80 χώρες παγκοσμίως. Ποιο είναι το μυστικό αυτής της επιτυχίας;

Θα έλεγα ότι κυρίως είναι το θέμα από πού ξεκινήσαμε και πού φτάσαμε. Όταν ξεκινάει κανείς, ποτέ δεν φαντάζεται ότι θα φτάσει σε αυτό το σημείο. Ούτε εγώ μπορούσα να πιστέψω ότι έτσι όπως ξεκινήσαμε, χωρίς χρήματα και χωρίς κάτι άλλο, θα φτάναμε εδώ που φτάσαμε. Πρέπει να πω ότι ενδιάμεσα χωρίσαμε με τον συνétaιρό μου, εγώ εξαγόρασα το ποσοστό του και έτσι συνεχίσαμε παραπέρα. Αυτό έγινε από το 1996 και μετά. Με ρωτάτε πού οφείλεται η επιτυχία; Πρώτα στην αγάπη για αυτό που κάνεις. Αλλά όταν κάνεις κάτι που είναι και χόμπι σου, θεωρώ ότι πως ό,τι και να κάνεις, αργά ή γρήγορα θα έχεις κάποια επιτυχία. Τώρα πόσο μεγάλη θα είναι αυτή η επιτυχία εξαρτάται και από άλλους παράγοντες. Το δεύτερο βασικό είναι οι σωστοί άνθρωποι. Πρέπει να έχεις τους σωστούς συνεργάτες, γιατί μόνος σου δεν μπορείς να κάνεις τίποτα. Άρα, είναι σημαντικό να διαλέγεις τους καλούς συνεργάτες, οι οποίοι θα είναι αυτοί που θα σε βοηθήσουν, ούτως ώστε ομαδικά να μπορέσεις να πετύχεις κάτι. Γιατί η επιτυχία είναι αποτέλεσμα ομαδικότητας, δεν είναι αποτέλεσμα ενός ανθρώπου. Και εκεί πάνω δημιουργήσαμε και έχουμε αυτή τη στιγμή μια ομάδα πάρα πολύ ικανών ανθρώπων, με τους οποίους συνεργαζόμαστε. Το μυστικό της επιτυχίας για κάθε εταιρεία θεωρώ ότι είναι οι άνθρωποί της. Αυτό είναι το Νο 1. Η εργασία και οι προσπάθειες των ανθρώπων είναι αυτό που φέρνει την επιτυχία και στα οικονομικά, αλλά και σε ό,τι βλέπει κανείς από κτίρια, μηχανήματα και τεχνολογία.

Τι σημαίνει καινοτομία για εσάς;

Η καινοτομία μπορεί να είναι πολλαπλή. Μπορεί να είναι να βγάλεις ένα προϊόν όπως το asolit που αντικαθιστά κάποιο άλλο προϊόν, αλλά με πολύ μεγαλύτερα πλεονεκτήματα. Καινοτομία είναι να αλλάξεις μια συσκευασία κινητή και να την κάνεις πιο εύχρηστη και πιο ελκυστική. Καινοτομία είναι επίσης ο τρόπος με τον οποίο θα συμπεριφερθείς στην αγορά, με το σέρβις και με την τεχνική υποστήριξη. Συνεπώς η καινοτομία είναι πολλά πράγματα

Το τελευταίο σας «παιδί» είναι η νέα μονάδα παραγωγής EPS, που είναι η διογκωμένη πολυστερίνη. Η κατασκευή ολοκληρώθηκε εδώ στη Θεσσαλονίκη και ξεκίνησε από πέρσι. Ποιος ο λόγος για το νέο προϊόν;

Είναι το κατεξοχήν θερμαντικό υλικό για την εξωτερική θερμομόνωση των σπιτιών και των κατοικιών. Τώρα πια η θερμομόνωση δε γίνεται όπως παλιά «σάντουιτς», αλλά εξωτερικά στις κατοικίες και στις οικοδομές. Γίνεται δηλαδή στην εξωτερική επιδερμίδα της οικοδομής. Η θερμομόνωση αποτελείται από διάφορα στρώματα και το κατεξοχήν θερμομονωτικό υλικό είναι διογκωμένη πολυστερίνη, η οποία κολλάει επάνω στην επιφάνεια και στη συνέχεια έρχονται οι έγχρωμοι ακρυλικοί σοβάδες και τα λοιπά και έχουμε μια ολόκληρη διαστρωμάτωση. Παλιά είχαμε όλη αυτή τη διαστρωμάτωση, αλλά το θερμαντικό υλικό δεν το παρήγαμε εμείς, τώρα το παράγουμε και αυτό. Άρα, δίνουμε με τα προϊόντα μας ολοκληρωτική λύση για την εξωτερική θερμομόνωση και, επειδή στην Ελλάδα κατέχουμε ένα μεγάλο ποσοστό της αγοράς της εξωτερικής θερμομόνωσης, αυτό μας βοήθησε πολύ. Γιατί δίνουμε έτσι όλο το πακέτο της

εξωτερικής θερμομόνωσης.

Δεν θέλω να μου αποκαλύψετε επιχειρηματικά μυστικά, αλλά υπάρχουν επιχειρηματικά σχέδια για το μέλλον;

Βεβαίως υπάρχουν, πάντα υπάρχουν. Όταν παύεις να ονειρεύεσαι και όταν παύεις να σχεδιάζεις, αυτό είναι ένα πρόβλημα. Η εταιρεία είναι μια ζωντανή υπόσταση, η οποία πρέπει συνεχώς να αναπτύσσεται, να ονειρεύεται, να σχεδιάζει.

Τι περιλαμβάνονται στα σχέδιά σας;

Για παράδειγμα νέες εξαγορές από κάποιες υφιστάμενες εταιρείες είτε εδώ στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό. Η δημιουργία νέων προϊόντων. Πάντα υπάρχουν καινούργιες ανάγκες και προϊόντα που καλύπτουν επιπρόσθετες και ειδικές ανάγκες στον κατασκευαστικό τομέα. Επίσης έχουμε ερευνητικά σημεία, 7 για την ακρίβεια, 5 στην Ελλάδα και 2 στο εξωτερικό, που ασχολούνται με την έρευνα και την ανάπτυξη νέων προϊόντων. Είτε για βελτίωση των παλιών είτε για δημιουργία νέων. Στην εταιρεία έχουμε 110 μηχανικούς και χημικούς που δουλεύουν είτε για την τεχνική υποστήριξη είτε για την έρευνα.

Υπάρχει μια νέα τάση στον κατασκευαστικό τομέα;

Εγώ θα έλεγα ότι περισσότερο είναι η εξειδίκευση που πλέον παίζει σημαντικό ρόλο. Πρέπει να έχεις για κάθε κατασκευαστικό πρόβλημα και συγκεκριμένο προϊόν. Παλιά δεν τα είχαμε αυτά και προσπαθούσαμε με τα λίγα προϊόντα που είχαμε κάνοντας διάφορες αναμειξεις, να βγάζουμε ένα αποτέλεσμα. Τώρα αυτό δεν αρκεί. Σήμερα έχουμε μπει και στον τομέα των χρωμάτων και της πολυουρεθάνης, που είναι 2 διαφορετικά εργοστάσια και αυτά. Αυτή τη στιγμή έχουμε ένα εργοστάσιο κονιαμάτων, ένα εργοστάσιο χρωμάτων, ένα εργοστάσιο παραγωγής πολυουρεθανικών προϊόντων και ένα εργοστάσιο διογκωμένης πολυστερίνης.

Είχατε πλούσια συμμετοχή και στα κοινά, καθώς υπήρξατε επί σειρά ετών μέλος της Διοικητικής Επιτροπής και Αντιπρόεδρος του ΣΒΕ, Αντιπρόεδρος του Ελληνογερμανικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου και Πρόεδρος της Επιτροπής Βορείου Ελλάδος. Πως ήταν η εμπειρία σε αυτές τις θέσεις; Πατί πολλές φορές δεν είναι εύκολο να τα συνδυάσει κανείς αυτά. Και την επιτυχημένη επιχείρηση και τη συμμετοχή στα κοινά.

Συνδυάζεται όμως πολύ ωραία. Παίρνοντας μέρος στα κοινά, όπως είναι ο ΣΒΕ ή το Ελληνογερμανικό Επιμελητήριο, αυτό έχει να κάνει πολύ με τη δουλειά σου. Γενικά με τη βιομηχανία και με τις εξαγωγές, αλλά και με την αντιμετώπιση από την εκάστοτε κυβέρνηση των προβλημάτων. Πρέπει να είσαι ζωντανός σε αυτά, να συμμετέχεις, να συζητάς με τους υπουργούς. Γιατί οι εκάστοτε πολιτικοί ψάχνουν και αυτοί να βρουν τη γνώση από σένα. Για παράδειγμα: τι προβληματίζει τη βιομηχανία ούτως ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν. Γιατί δεν μπορεί να τα ξέρουν όλα. Άρα, εσύ δουλεύεις συμβουλευτικά και συγχρόνως έρχεσαι σε επαφή και μαθαίνεις πώς δουλεύει και το κράτος. Έχω μιλήσει με πάρα πολλούς πρωθυπουργούς και υπουργούς και υφυπουργούς και έτσι είχα τη δυνατότητα να εμπλουτίσω και εγώ τις γνώσεις μου και να μάθω πώς σκέφτονται. Είναι μια αλληλοβοήθεια και από τις δύο πλευρές, ένα είδος συνεργασίας

δηλαδή.

Έχετε τη γενική εικόνα της ελληνικής βιομηχανίας. Ποια είναι τα ατού της; Και από την άλλη, τι της λείπει σήμερα;

Το μεγαλύτερο ατού της ελληνικής βιομηχανίας είναι οι άνθρωποι που έχει. Θεωρώ ότι στην Ελλάδα βρίσκεις πολύ πιο εύκολα μορφωμένους ανθρώπους απ' ό,τι στο εξωτερικό, όπου η ζήτηση είναι μεγαλύτερη. Αυτό θεωρώ ότι είναι το μεγάλο πλεονέκτημα που έχουμε και για αυτό είμαστε υπερήφανοι εμείς, που ως εταιρεία έχουμε τόσο πολλούς καλά μορφωμένους ανθρώπους, που ούτε μια αντίστοιχη γερμανική εταιρεία στο εξωτερικό δεν θα μπορούσε να έχει. Αυτό είναι ένα μεγάλο πλεονέκτημα, αρκεί κανείς να το αντιληφθεί και να το εκμεταλλευτεί με την καλή έννοια της λέξης.

Επίσης σημαντικές είναι και οι πρώτες ύλες για τη βιομηχανία τροφίμων. Στην Ελλάδα υπάρχει αγροτική παραγωγή που υποστηρίζει κάποιες βιομηχανίες τροφίμων.

Τι της λείπει;

Υστερόντα θα έλεγα αρκετά στην τεχνολογία. Και εδώ θα είναι καλό αυτοί που έχουν σκοπό να παράγουν και ξεκινούν τώρα, να συνεργαστούν με μια ξένη εταιρεία, όπως κάναμε εμείς και πήραμε το knowhow από μια γερμανική εταιρεία. Εδώ μπορούμε να πάρουμε ως παράδειγμα την Κίνα, μια χώρα που πριν από πολλά χρόνια δεν είχε καμιά τεχνολογία και τώρα την έχει αποκτήσει. Γιατί; Γιατί οι Κινέζοι σπούδασαν στην Αμερική και στην Ευρώπη, γιατί η Αμερική και η Ευρώπη συνεργάστηκαν με τις κινέζικες βιομηχανίες, γιατί ήταν πιο φθηνές για να παράξουν προϊόντα και έτσι απέκτησαν οι Κινέζοι τεχνολογία. Αυτό γίνεται πάντα μέσα από συνεργασίες και έτσι επιταχύνεις αυτό που ψάχνεις μόνος σου να ανακαλύψεις, ενώ οι άλλοι το έχουν ανακαλύψει πριν από σένα. Η τεχνογνωσία λείπει στην Ελλάδα, για αυτό και έχουμε κυρίως ελαφρά βιομηχανία. Βέβαια υπάρχει και η εξαίρεση, κάποιες μεμονωμένες εταιρείες που είναι λαμπρές βέβαια, αλλά δεν είναι ο κανόνας.

Όλα αυτά τα χρόνια παραμένετε πιστός στη Βόρεια Ελλάδα. Πατί; Στη βόρεια Ελλάδα η αρχή είναι δύσκολη. Εδώ θίγουμε ένα θέμα που είναι σοβαρό. Η αρχή στη βόρεια Ελλάδα είναι δύσκολη. Αρκεί να σκεφτεί κανείς ότι ξεκινώντας στη βόρεια Ελλάδα έχει να κάνει με περίπου ένα εκατομμύριο ανθρώπους, γιατί όταν ξεκινά κανείς πουλά πρώτα στο περιβάλλον του.

Και η Αθήνα έχει 4 εκατομμύρια.

Όχι μόνο 4. Υπολογίστε ότι και το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι κατά 70% υψηλότερο απ' ό,τι στην κεντρική Μακεδονία. Τελικά μιλάμε για ένα νούμερο που είναι εφταπλάσιο ή οκταπλάσιο της αγοραστικής ικανότητας

ΤΟ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΠΟΙΟΣ ΥΓΙΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΘΕΩΡΩ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ. ΚΑΙ ΝΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΟΝΕΙΡΕΥΕΤΑΙ.

που έχει κάποιος εδώ πάνω. Τι σημαίνει αυτό; Ότι όταν ξεκινήσει κάποιος μια επιχείρηση στην Αττική, έχει ένα τεράστιο πλεονέκτημα και μια τεράστια αγορά, ενώ εσύ εδώ έχεις μια πολύ πιο φτωχή αγορά. Θα πρέπει λοιπόν να δώσεις έναν πολύ μεγάλο αγώνα για να ξεχωρίσεις, ούτως ώστε να πάρεις το κομμάτι από τον νότιο χώρο. Αυτό είναι ένα ντεζαβαντάζ. Από την άλλη μεριά: ποιοι πάνε στην Αττική; Στην Αττική πάνε αυτοί που έχουν σχέση με το γκοβέρνο. Ποιοι είναι αυτοί; Οι προμηθευτές του δημοσίου, όλοι, οι μεγάλες κατασκευαστικές εταιρείες και όποια σχετικά μεγάλη εταιρεία έρχεται για να επενδύσει στην Ελλάδα. Γιατί πάνε εκεί, αν και όλα παράγονται εδώ πάνω; Γιατί εκεί υπάρχει η κυβέρνηση και μπορείς να λύσεις τα προβλήματά σου πιο γρήγορα. Γιατί το δημόσιο το ίδιο δεν ανταποκρίνεται όπως πρέπει και αυτό είναι το μεγάλο πρόβλημα. Άρα λοιπόν, εκείνο το οποίο απαιτείται άμεσα -και φτάνουμε στο «δια ταύτα»- είναι να γίνει μια όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αποκέντρωση, πράγμα που δεν το βλέπω να γίνεται. Να δημιουργηθεί ένας δεύτερος πόλος εδώ πάνω στη Θεσσαλονίκη, είτε αυτό λέγεται αδειοδοτήσεις είτε οτιδήποτε άλλο έχει σχέση με την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Τιμηθήκατε με τον Σταυρό του Τάγματος της Αξίας από τον Πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Τι σήμαινε αυτή η βράβευση για εσάς;

Έχω βραβευτεί πολλές φορές. Με τίμησαν αρκετοί και ευχαριστώ πάρα πολύ για αυτό. Αυτό όμως ήταν μια ειδική βράβευση, γιατί υπεγράφη από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Γερμανίας κ. Σάϊνμάγιερ και μου δόθηκε μπροστά σε πολύ κόσμο από τον τότε πρέσβη της Γερμανίας στην Ελλάδα. Και γιατί μου δόθηκε; Γιατί φρόντισα όσο μπορούσα με τις δυνάμεις μου και τον ελεύθερο χρόνο που είχα για τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ της ελληνικής και της γερμανικής επιχειρηματικότητας.

Με την ευκαιρία, πώς βλέπετε τη Γερμανία σήμερα; Έχει προβλήματα η οικονομία της...

Έχει πολλαπλά προβλήματα, τα οποία οφείλονται σε διάφορους λόγους, καθώς συνέπесαν πολλά μαζί. Ο πρώτος είναι βέβαια το κόστος της ενέργειας λόγω του πολέμου στην Ουκρανία. Δεύτερον, οι νέοι δασμοί του Τραμπ, οι οποίοι δημιουργούν πρόσθετα προβλήματα, ειδικά στις εξαγωγικές επιχειρήσεις, όπως είναι οι επιχειρήσεις των κρατών της Κεντρικής Ευρώπης. Και τρίτον, ο μεγάλος ανταγωνισμός που έρχεται πλέον από την Κίνα. Αναφέρομαι για παράδειγμα στη βιομηχανία, όπου έχουν δημιουργηθεί μεγάλες και ισχυρές εταιρείες αυτοκινήτων στην Κίνα, οι οποίες έρχονται για να πουλήσουν πλεόν στην Ευρώπη και όχι μόνο.

Παίρνοντας κομμάτια από την αντίστοιχη ευρωπαϊκή αγορά. Και θα έλεγα ότι ένα σημαντικό κομμάτι από τη ραχοκοκαλιά της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη είναι η αυτοκινητοβιομηχανία, όπου και υπάρχει σήμερα πρόβλημα. Επιπλέον έχουμε και τα έξοδα για τον αμυντικό εξοπλισμό της Ευρώπης, τα οποία δεν υπήρχαν μέχρι τώρα, γιατί όλοι περίμεναν από τους Αμερικανούς να εξοπλιστούν, και τώρα πρέπει να βάλει όλη η Ευρώπη τα λεφτά, μεταξύ αυτών των χωρών και η Γερμανία.

Βλέπετε δύσκολα τα πράγματα;

Για την Ευρώπη νομίζω ότι περνάμε κάποιες συμπληγάδες και πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα. Και θα ζοριστούμε λίγο. Ευτυχώς -και να το πούμε αυτό- η Ελλάδα είναι αυτή τη στιγμή ακόμη έξω από αυτούς τους προβληματισμούς. Είναι από τις λίγες χώρες, νομίζω μαζί με την Πορτογαλία και την Ισπανία, οι οποίες έχουν ακόμη -και προβλέπεται να έχουν- ανάπτυξη. **Παραδώσατε τα ντρία της ISOMAT στη δεύτερη γενιά: στον Θάνο και την Ιωάννα. Πόσο εύκολο είναι αυτό; Βλέπουμε πολλές μεγάλες οικογενειακές επιχειρήσεις να πλήττονται από εσωτερικές αντιπαλότητες. Πόσο δύσκολη είναι η εσωτερική ειρήνη σε μια οικογενειακή επιχείρηση;**

Ισχύει αυτό που λέτε. Θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό το πώς μεγαλώνει κανείς τα παιδιά του, με τι αξίες τα μεγαλώνει. Και εγώ και η γυναίκα μου δώσαμε μεγάλη βάση στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών, έτσι ώστε να μεγαλώσουν με αυτές τις αξίες. Πρώτον να είναι αγαπημένοι και δεύτερον να είναι παραγωγικοί, σεμνοί και δημιουργικοί. Ως εκ τούτου η διαδοχή για μένα δεν ήταν κάτι καθόλου προβληματικό, ήταν κάτι που ήρθε από μόνο του και σιγά σιγά. Τα παιδιά μπήκαν στην εταιρεία γιατί το θέλησαν και όχι γιατί τους πίεσα εγώ. Μάλιστα η κόρη μου ξεκίνησε από τη δημοσιογραφία, τελείωσε το ΑΠΘ, εν συνεχεία πήγε από μόνη της -και εμείς το μάθαμε αφού το αποφάσισε- στην Αγγλία και στο City του Λονδίνου και τελείωσε ένα μάστερ στη διοίκηση επιχειρήσεων, και στη συνέχεια από μόνη της πάλι τελείωσε ένα MBA στο ΔΙΠΑΕ. Από μόνη της έκανε τον κύκλο της και ήρθε σε εμάς και σήμερα είναι υπεύθυνη του τομέα του μάρκετινγκ της εταιρείας με πολύ μεγάλη επιτυχία. Ο γιος μου τελείωσε Wirtschaftsingenieur, δηλαδή οικονομολόγος πολιτικός μηχανικός Και στη συνέχεια ήρθε στην εταιρεία ξεκινώντας από χαμηλές θέσεις, δουλεύοντας και αποκτώντας συνεχώς εμπειρία, και έτσι από μόνος του ανέβηκε τα σκαλιά σιγά σιγά και θα έλεγα αρκετά αξιοκρατικά, γιατί ήμουν πολύ προσεκτικός για να του δώσω κάτι ακριβώς επειδή ήταν γιος μου. Δεν θα το ήθελα αυτό. Δεν κάνει σε καμία περίπτωση να διοικεί ένας ανίκανος γιος μια εταιρεία, η οποία τότε είναι σίγουρο ότι με τον καιρό θα καταρρεύσει. Άρα, το να διοικεί κάποιος μια εταιρεία, ο

Λίγο μετά την αποφοίτηση ο Στέφανος Τζιρίτης (στη μέση) με δύο συμμαθητές του

οποίος δεν έχει τις ικανότητες να διοικεί, κάνει κακό στον εαυτό του και καταστρέφει την ίδια του την περιουσία. Καλύτερα λοιπόν σε αυτές τις περιπτώσεις είναι να βρει κάποιον άλλον να διοικεί και αυτός να μένει στο περιθώριο ή να να έχει ένα πιο χαμηλό πόστο.

Πάμε στον ιδιώτη Στέφανο Τζιρίτη. Παντρεμένος εδώ και πόσα χρόνια; Ακριβώς 50.

Είναι εύκολο ή δύσκολο το μάντζμεντ αυτό;

Όπως κάθε γάμος έχει τα πάνω και τα κάτω. Όμως για μένα ήταν ένας πολύ πετυχημένος γάμος και είμαι πάρα πολύ ευχαριστημένος. Η γυναίκα μου με βοήθησε πάρα πολύ, γιατί είναι πολύ σημαντικό το να έχεις κάποιον να σε υποστηρίζει, ώστε να μπορείς εσύ απρόσκοπτα να κάνεις αυτό το οποίο αγαπάς.

Υπάρχει κάτι με το οποίο χαλαρώνετε σήμερα;

Βεβαίως, πολλά (γελάει).

Όπως;

Το να βγαίνω με φίλους και να περνάω καλά. Αυτό είναι κάτι πολύ σημαντικό, γιατί αν έχεις φίλους καλούς και περνάς καλά, θεωρώ ότι έχεις κοινωνικοποιηθεί. Επίσης βλέπω ταινίες, κάνω τη γυμναστική μου το πρωί και ταξιδεύω. Περνάω καλά.

Νους υγιής εν σώματι υγιεί που έλεγαν και οι αρχαίοι.

Αυτό είναι προϋπόθεση. Γιατί αν δεν υπάρχει υγεία, δεν μπορείς να είσαι ούτε δημιουργικός ούτε παραγωγικός ούτε να ονειρεύεσαι και είναι δύσκολο να πετύχεις αυτά που θέλεις. Άρα, η υγεία είναι το πρωταρχικό. Μου είπατε προηγουμένως ότι έρχεστε κάθε μέρα εδώ κατά τις 10 το πρωί. Είστε 80 χρονών. Μέχρι τότε θα συνεχίσετε αυτήν την καθημερινότητα; Έκλεισα στις 28 Απριλίου τα 80. Και δεν το πιστεύω. Γιατί είμαι σε καλή κατάσταση. Και σωματικά ευτυχώς, αλλά και πνευματικά. Θα το συνεχίσω όσο νιώθω ότι μπορώ να προσφέρω και να έχω υγεία ώστε να νιώθω άνετα. Μέχρι τώρα ισχύει αυτό και νομίζω ότι η προσφορά μου είναι θετική για την εταιρεία και ελπίζω να έχω ακόμα μερικά χρόνια (γελάει).

Και σε 10 χρόνια να κάνουμε άλλη μια συνέντευξη (γέλια).

Σωστά (γελάει).

Μότο ζωής έχει ο Στέφανος Τζιρίτης;

(Σκέφτεται). Το να είναι κάποιος υγιής και δημιουργικός θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό. Και να μπορεί να ονειρεύεται. Διότι έχει σημασία να έχεις μια ζωή στην οποία να μπορείς να ονειρεύεσαι, να επιδιώκεις κάτι και να βάζεις εφικτούς στόχους, τους οποίους σιγά σιγά να πετυχαίνεις. Αλλιώς βλέπουμε όλους αυτούς στη δικιά μου την ηλικία που κάθονται στα καφενεία και περιμένουν πότε θα πεθάνουν.

Πα το τέλος, η ερώτηση για το μαγικό ραβδί: αν το είχατε τι θα αλλάζατε στο επιχειρείν της χώρας που δεν αλλάζει εύκολα;

Το επιχειρείν ειδικά στην Ελλάδα είναι κάτι ελαφρώς παρεξηγημένο, αν και βελτιώνεται, και γι' αυτό νομίζω ότι είναι σημαντικό να διδάσκεται ακόμη και στα σχολεία. Υπάρχει ακόμα μια παρεξήγηση, ότι ο επιχειρηματίας ή ο βιομήχανος ειδικά είναι αυτός που εκμεταλλεύεται κάποιους άλλους ή τους εργαζόμενους. Αυτό νομίζω ότι πρέπει να εξηλεφθούν. Να διδάσκεται το επιχειρείν στην Ελλάδα λοιπόν, γιατί έχουμε έλλειψη από καλούς επιχειρηματίες. Αυτό είναι κάτι σημαντικό. Παλιά η Ελλάδα ήταν μια χώρα όπου όλοι προσπαθούσαν να γίνουν αντιπρόσωποι κάποιου στο εξωτερικό, δεν εξαγάμε τίποτα, δεν είχαμε τεχνολογία και τους βιομηχάνους τους παρουσιάζαμε ως κοιλαράδες με ένα πούρο, που ήταν η άρχουσα τάξη, που ήθελαν όλους τους άλλους να τους εκμεταλλεύονται και να τους καταπιézουν. Γι' αυτό υπάρχει ακόμα μια παρεξήγηση στο θέμα του τι είναι επιχειρηματικότητα. Άρα, είναι πολύ σημαντικό αυτό και ειδικά σήμερα, με τη νέα τεχνολογία, που δίνεται η δυνατότητα σε νέους ανθρώπους να ξεκινήσουν startup εταιρείες και εφόσον το αγαπούν και το παλεύουν να έχουν επιτυχία.

Η συνέντευξη πρωτοδημοσιεύτηκε στον Πρωινό Καφέ της ιστοσελίδας emakedonia.

ΕΙΔΑ ΕΜΑΘΑ ΑΚΟΥΣΑ

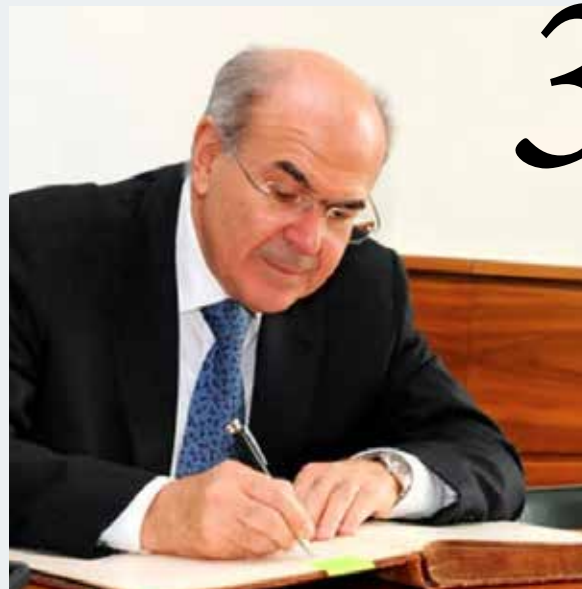
ΤΑ ΝΕΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

1

Στις 12 Ιουνίου είχαμε τη χαρά να παρευρεθούμε στην τελετή αποφοίτησης των αποφοίτων 2025-2026. Το αναμνηστικό βραχιολάκι, χορηγία του ΣΑΓΕΣ, θα τους συνοδεύει μέχρι το επόμενο Reunion 2036! Σας ευχόμαστε ολόψυχα καλές σπουδές και καλή σταδιοδρομία.

3

Την Τετάρτη 29 Απριλίου 2026 πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης (Τσιμισκή 29) επιστημονική εκδήλωση αφιερωμένη στον Ομότιμο Καθηγητή και τέως Πρόεδρο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Βασίλειο Σκουρή, με θέμα: «Η συμβολή του Β. Σκουρή στην προαγωγή της νομικής επιστήμης και της ευρωπαϊκής ιδέας». Το ΔΣ συχαίρει θερμά τον Βασίλειο Σκουρή για την τιμητική διάκριση.

zusammen

ΣΑΓΕΣ

2

Ο ΣΑΓΕΣ ενισχύει διαρκώς τη λειτουργία και την παρουσία του, με στόχο να αποτελεί ένα σύγχρονο, δραστήριο και ουσιαστικό σημείο αναφοράς για όλους τους αποφοίτους της Γερμανικής Σχολής Θεσσαλονίκης. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη συστηματική επικοινωνία και την ουσιαστική αλληλοενημέρωση μεταξύ των μελών. Με μεγάλη χαρά ανακοινώνουμε την έναρξη αποστολής μηνιαίων newsletters, μέσα από τα οποία θα έχετε τη δυνατότητα να ενημερώνεστε τακτικά για τις δράσεις, τις πρωτοβουλίες, τα νέα και τις εκδηλώσεις του Συλλόγου, καθώς και για θέματα που αφορούν την κοινότητά μας.

4

Στις 28 Φεβρουαρίου η απόφοιτη Νιόβη Κλαυδιανού παρουσίασε μαζί με εξαιρετικούς συναδέλφους το σύγχρονο ορατόριο War Requiem του Benjamin Britten στο κάστρο του Windsor, στον Καθεδρικό του Αγίου Γεωργίου, για τα 80 χρόνια από το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Θερμά συγχαρητήρια στη Νιόβη Κλαυδιανού!

5

Η Δήμητρα Καστέλλου ('00) διανύει μια ιδιαίτερα δημιουργική περίοδο, συμμετέχοντας στη νέα παραγωγή του Kastel Dance Theater, μια σύγχρονη σκηνική σύνθεση εμπνευσμένη από το Truman Show, όπου συμβάλλει τόσο στη δραματουργική επεξεργασία όσο και στην καλλιτεχνική καθοδήγηση. Παράλληλα, συνεργάζεται με την Εθνική Λυρική Σκηνή ως ηθοποιός και χορεύτρια στην αναβίωση της όπερας «Μήδεια» του Λουίτζι Κερουμπίνι στην Επίδαυρο.

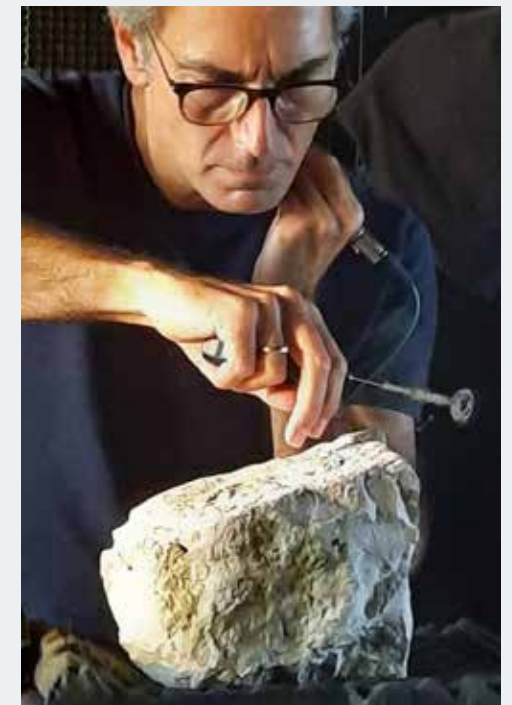

6

Ο Σύλλογος Αποφοίτων της Γερμανικής Σχολής Θεσσαλονίκης διοργάνωσε για τα μέλη του ξενάγηση με την αρχαιολόγο και απόφοιτο της ΓΣΘ Δρ Άννα Αρβανιτάκη ('90) στη μόνιμη έκθεση «Ο Χρυσός των Μακεδόνων» του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης. Ανάμεσα στα εκθέματα ξεχώρισαν ο διάσημος μπρούντζινος κρατήρας του Δερβενίου, σήμα κατατεθέν του Μουσείου, καθώς και ο περίφημος Πάπυρος του Δερβενίου.

7

Την Παρασκευή 24/4 ο Γιώργος Δημητριάδης παρουσίασε στον φιλόξενο χώρο του "gatto perso", σε ελεύθερο αυτοσχεδιασμό σόλο ντραμς, effects, αντικείμενα, ηλεκτρονικά, αποσπάσματα από το τελευταίο του LP "14 20 22". Ευχαριστούμε για την μοναδική εμπειρία @ Yorgos Dimitriadis

SAGES

<https://www.sages.gr/>

<https://www.facebook.com/groups/7706575732>

<https://www.instagram.com/sagesthess>

email: sagesthess@gmail.com